

CONTRA

nr 2 1999 (nr 144 från starten) årgång 25 Pris 25:-

Intervju med Oleg Gordievsky
Kosova-konflikten
Paleo-högern

FRIHETENS RÖST
för västerländsk demokrati

CONTRA

oberoende borgerlig tidskrift
utges sex gånger årligen
ISSN 0347-8472

Copyright Stiftelsen Contra

Ellertryck endast efter överenskommelse

Ansvarig utgivare

Tommy Hansson

Adress

Box 8052, 104 20 STOCKHOLM

Telefon 08-720 01 45

Telefax: 08-720 01 95

E-post redaktionen@contra.nu

Internet hemsida: <http://www.contra.nu>

Staten del endast för prenumeranter:

<http://www.contra.nu/prenumerant/oversikt.html>

Användarnamn: prenumerant

Lösenord: fannykaplan

Nytt lösenord kommer i nästa nummer av Contra

Prenumeration

Minst 145, rekommenderat 200 kronor, per år.

Inbetalas på postgiro 85 95 89-4 eller bankgiro 443-5467.

Finland: Minst 100 mark per år.

Leonia girokonto 800055-1125829.

Norge: Minst 140 norska kronor per år.

Norskt postgiro 0805 199 8277.

Danmark: Minst 130 danska kronor per år.

BG ForetningsGiro 1 69 06 98.

Medarbetare

Styrelseordförande: Géza Molnár

Redaktör: Tommy Hansson, Carl Johan Hardt, Carl

G. Holm och Tommie Ullman.

Övriga medarbetare: Bertil Håggman, Birger Larsson,

Bertil Lindblom, Arne Sundström, Niclas Thorselius och

Marek Zyto samt Christer Arkelors, Italien, Peter Hartvig

Danmark, Bertil Wedin, Mellarsta Östern, Allan C.

Brownfeld, USA och Rune Westin, Australien.

Annonser

Johannes Dirfeldt 0522-363 50

Presslagd 1999-04-12

Sävsjö Grafiska, Sävsjö 1999

CONTRA-NYTT

Bokklubben Frihetsforum

Bokklubben Frihetsforum erbjuder intressant litteratur till facila priser. Varje kvartal kommer ett bokerbjudande till priser som understiger Contras redan låga bokpriser. Du åtar Dig inget annat än att säga nej tack till Kvartalets Bok om Du inte vill ha den, samt naturligtvis att betala de böcker Du får. Just nu är Contra-medarbetaren Marek Zytos bok "I väntan på Messias" aktuell i Bokklubben. Den kostar 165 kronor, inklusive porto. Beställ per post Frihetsforum, Box 15053, 104 65 Stockholm eller per telefax 08-720 01 95.

Contra på nätet

Contras sajt på nätet växer nästan varje dag. Nu finns bland annat fulltextversioner av gamla slutsålda tidningar inlagda (än finns inte alla nummer, det kommer fler successivt). Vidare finns Contras populära anslagstavla som sedan starten i november 1998 haft cirka 100 000 träffar! Varje vecka körs också en enkät till läsarna. Titta in på <http://www.contra.nu>

Veckans enkät

Sedan några veckor finns "Veckans Contra-fråga" på nätet. Hittills har vi fått in följande synpunkter:

George W. Bush är Contra-läsarnas republikanske presidentkandidat, han fick 45,7 procent av rösterna, följd av Pat Buchanan och Steve Forbes med 19,6 procent var och Elizabeth Dole med 8,7 procent. 57,8 procent av läsarna ansåg att det var rätt av NATO att ingripa militärt i Jugoslavien. Sverige ska inte införa systemet med dubbla medborgarska ansåg 56,1 procent och Augusto Pinochet ska utlämnas till Spanien tyckte 65,2 procent. Ny enkät varje vecka!

Radannonser

Contras radannonser kostar 40 kronor för sex rader. Skicka in Ditt manus till Contra, Box 8052, 104 20 Stockholm.

Republikanerna

Finns det någon eller några som vill bilda ett borgerligt politiskt parti med beteckningen Republikanerna? Ring Bengtsfors 0531-612 65 Evald eller Malmö 040-94 86 77 Michael.

Ja till kärnkraften, EMU och svenskt medlemskap i NATO. Det finns ett republikanskt parti i USA och det borde funka med ett liknande i Sverige och övriga EU.

Nästa val i Sverige är till EU-parlamentet den 13 juni 1999.

<http://www.republikanerna.pp.se> är på väg ut på nätet!

Omslagsbilden

visar denna gång ett kommunalt stridsämne. Enligt kommunalpolitiker i Södertälje får korvgubben Bayazid Assali bara använda denna trevliga mobila korvkiosk under vinterhalvåret. Under sommarhalvåret förväntar sig politikerna att Bayazid återgår till låda på magen. (Foto Tommy Hansson).

"Schori KGBs viktigaste källa"

"Här har du mängder med bevis på att officiella svenskar har samarbetat med sovjetisk underrättelsetjänst och gjort sig skyldiga till förräderi", sade en brittisk kollega från det Kalla kriget, när han hade läst en bunt tidningar i mitt arbetsrum på Cypern. "Varför vidtar du inte rättsliga åtgärder mot dem? Har du drabbats av Medelhavslättja?"

"Pappa är skorpion", förklarade en av mina astrologiskt intresserade döttrar, "och som sådan gör han sig ingen brådska med att förbereda en så smärtsam hämnd som möjligt."

"Kunde jag få träffa före KGB-översten Oleg Gordievsky?" frågade jag min gäst. "Det går att ordna", försäkrade britten och gav mig en adress och ett telefonnummer. "Hälsa från mig."

Oleg Gordievsky, född i Moskva år 1938, utbildades till KGB-officer 1962-63 och placerades i Köpenhamn år 1966 som organisator av illegalt spionage. Senare, 1973, blev han i den danska huvudstaden placerad på KGBs avdelning för *political intelligence*. Denna avdelning rekryterade agenter inom det politiska livet i mållandet samt kartlade och med olika metoder motarbetade den effektiva oppositionen mot sovjetiska strävanden.

Dömd till döden

Det sovjetiska våldet i Tjeckoslovakien år 1968 fick honom att vilja motverka kommunismen och den sovjetiska makt-spridningen, men först år 1974 började han i hemlighet att samarbeta med den brittiska underrättelsetjänsten SIS (MI 6). Han var dubbelagent då KGB-ledningen år 1982 placerade honom i London. Tre år senare blev han tillförordnad chef för KGB-organisationen i London, men i maj 1985 kallades han hem till Moskva.

I Moskva förstod han att han var misstänkt för sitt samarbete med britten och att han skulle bli avrättad, om han inte snabbt kunde fly ut ur Sovjetriket. En flykt lyckades med brittisk hjälp. Sedan dess har han levt på en hemlig plats på den

Oleg Gordievsky vid tiden för sitt avhopp från KGB 1985.

engelska landsbygden. Han har arbetat som författare, föreläsare, artikelskribent och BBC-kommentator.

I Ryssland är han fortfarande dömd till döden. Hans före detta KGB-kollega, överste Yuri Kobaladze, som jag lärde känna i London för tjugo år sedan, har som talesman för den ryska underrättelsetjänsten i en BBC-intervju förklarat dels att denna organisation ännu kallas "KGB" av dess officerare, dels att försöken att komma åt Gordievsky inte har upphört. Denne skyddas därför av brittisk säkerhetstjänst. När han tar emot för intervjuer ordnas därför vanligen möten på platser varifrån hemmet inte kan spåras.

Jag flög till London, där jag nåddes av ett kort men vänligt brev från Gordievsky. Han föreslog att vi skulle träffas vid en tågstation, som han namngav, och han bad mig ringa. Över telefonen kom vi överens om att mötas klockan elva på förmiddagen tre dagar senare. Fastän de engelska tågen nu efter privatiseringarna håller tiderna bättre än förr, startade jag resan med en timmes tidsmarginal. Klockan tio kom jag till stationen och gick in på en pub för att dricka filterkaffe (som nu blivit på modet i England) och gå igenom mina noteringar inför mötet.

Lärde sig svenska

När min Rolex visade en halv minut i elva gick jag fram till trottoaren framför ingången till stationen. Där fanns inte en

människa, och ingen bil. När fem sekunder återstod kördes en bil fram från en sidoväg. Jag hade sett bilder på Gordievsky och var säker på att han var föraren. Han hade ingen passagerare. Han stannade. Vi iakttog varandra. "Good morning", sade han. "Good morning, Sir, vill ni se mitt pass?" frågade jag på engelska. "Nej, jag känner igen er", svarade han på samma språk och bad mig stiga in i bilen.

När jag hade placerat mig i framsätet, körde han omedelbart iväg och föreslog att vi skulle talas vid i hans hem. Jag smickrades av hans inbjudan eftersom den visade att jag betraktades som pålitlig. Av gammal vanönsnigade jag på omgivningarna för att lägga färdvägen på minnet, men snart försökte jag låta bli att göra det, som svar på det vänliga förtroende som hade visats mig. I stället beslutade jag att inte i något sammanhang ge uppgifter som kunde leda till identifiering av hans bil, hem eller bostadsområde.

I sitt vackra engelska hem förde han mig till matsalen. Till min glädje fann jag att han hade samma inställning som jag till sittmöbler. Jag ogillar låga stolar och bord, i synnerhet om klartänkta samtal skall föras. Vi satte oss på höga, raka stolar på var sin sida om matsalsbordet. På sin sida hade han en bunt handlingar som relaterade till hot mot Sveriges säkerhet under många år. Nu fick jag veta att han tidigt under sin spionutbildning lärde sig svenska, ett språk som han gillar. Han sade: "Det är behagligt exakt. På inget annat språk kan

man säga så mycket med få ord.”

Jag märkte att Gordievsky lätt förstod innehållet i svenska textmassor, men ändå talade vi inte svenska. Under många timmar pågick vår konversation, men hela tiden på engelska. Möjligen kände han som jag att hopp mellan olika språk kan göra samtal oklara.

Jag hade inte i första hand kommit som journalist, utan främst som undersökare av brott. De handlingar som han visade mig var hemliga. Innehållet får jag inte citera, bara använda som hjälp för mina egna vidare undersökningar.

Strid mot politisk korrekthet

När det blev dags att äta lunch, föreslog Gordievsky att vi skulle fara till någon restaurang. Jag begärde att få bjuda. Vi körde förbi några vanliga landsortspubar. Ryssen stannade vid en pizzeria, som han ville pröva. När vi hade beställt italienska skaldjursrätter och vin, började så kallad popmusik att dånna från högtalare bakom exotiska golvväxter. Jag tål inte sådant oljud. Utan att rådgöra med min gäst stormade jag fram till hovmästaren och begärde att musiken skulle stängas av. Så skedde, men först när jag hade hotat att med min gäst lämna restaurangen.

När jag hade återvänt till bordet bad jag Gordievsky om ursäkt för min aggressiva protest, men han log mot mig och svarade: "Jag är tacksam, för inte heller jag kan uthärda modern popmusik."

Gordievsky avslöjade "femte mannen" – John Cairncross

Den 12 september 1985 meddelade det brittiska utrikesdepartementet, att det sovjetiska ambassadrådet i London, Oleg Gordievsky, hoppat av och begärt politisk asyl. Den då 46-årige Gordievsky hade varit stationerad som diplomat i London sedan 1982 men egentligen varit ledande inom den sovjetiska spionorganisationen KGB. Han hade därtill utsetts till att bli näste resident – det vill säga högste chef för KGB – i London.

Vad ryssarna först sent upptäckte var att Gordievsky sedan 1974 lämnat uppgifter till den brittiska underrättelsetjänsten, efter att i samband med invasionen av Prag 1968 ha kommit att ta avstånd från kommunismen och Moskvas intentioner i

Under lunchsamtalet fann vi att vi också hade en gemensam aversion mot datorer, dessa klumpiga, fula ting som ger ifrån sig ett kallt sken och ett störande surr, och som ingriper mot ens skriftställning med standardiserade ändringar. Min fru hade köpt mig en sådan i present, men jag hade ännu inte använt den. Gordievsky sade att även han hade skaffat sig en PC (*personal computer*), men hade funnit den obehaglig och givit bort den.

Den globala datoriseringen hade också gjort många viktiga institutioner sårbara, menade Gordievsky. Det hade blivit relativt lätt att "hacka" sig in i USAs hemliga försvars- och underrättelsearkiv, eftersom de kunde nås elektroniskt, men inte i ryska arkiv, då dessa fortfarande bestod av pappersdokument som förvarades i stål-skåp. Datoriseringen i Väst hade genomförts alltför snabbt, delvis för att det hade blivit så oresonligt *politically correct* att göra så mycket som möjligt beroende av datorer.

När vi hade återvänt till Gordievskys hem förelade jag fakta som, enligt min mening, visar att en ny vänsteroffensiv är på väg. Avsikten är som tidigare att underlätta en internationell kommunistisering. Jo, en sådan kan skönjas, ansåg han och tillade: "Det är nu med PC som man attackerar friheten." PC, *personal computers*? Nej, PC, *political correctness* [politisk korrekthet].

Political correctness är en sentida ame-

världspolitik. 1985 blev han hemkallad till Moskva, drogad och anklagad för att gå briterernas ärenden. Han fick dock en nådattid på ett par veckor och lyckades under den tiden med brittisk hjälp fly till England. Gordievskys avhopp föranledde den brittiska underrättelsetjänsten att utvisa 31 sovjetiska medborgare, bland andra flera diplomater. Ryssarna svarade med att utvisa lika många brittiska medborgare bosatta i Moskva.

Gordievsky var den förste av KGB avslöjade västagenten som efter sin upptäckt lyckades fly från Moskva till väst.

Oleg Gordievsky är en internationellt ansedd expert på säkerhetsfrågor – av naturliga skäl enkannerligen sovjetiska/ryska sådana – och skrev tillsammans med historikern och författaren Christopher Andrew 1990 standardverket KGB – *the Inside Story*, där bland annat identiteten på "den femte mannen" avslöjas. Därmed menas

rikansk benämning på ett fenomen, som tidigt genomsyrade Sverige så snabbt och effektivt, att det är ett med Sverige, och att många yngre svenskar kanske inte känner till något socialt acceptabelt alternativ. Detta PC präglas av klyschor och honorörsord, vilka uttalas med flåshurtig och ihålig polito-moralisk självgodhet och som kväver reson ungefär som när tomma plastpåsar hindrar andning. PC råder när folk så ivrigt försöker meritiera sig enligt någon politisk moralskala.

PC i Sverige har lett till att krigsmakten, landets viktigaste funktion, nästan har utplånats, medan löjliga könsrollsreformer och diktaturbefrämjande "u-hjälper" har kommit att ses som viktiga för nationens intressen fastän resultaten helt klart har varit destruktiva. Med PC kunde kommunistpartiets idéer vinna, fastän det bara fick få röster, och borgerliga politiker, med många röster bakom sig, kunde känna sig präktiga när de struntade i sina väljares önsningar.

Försvaret av friheten måste nu, enligt Gordievsky, göras till *en strid mot den politiska korrektheten och mot dem som använder den*. Vad göra, exakt? Man kan håna PC, vägra att förstå dess klyschor. Man kan se till att alltid själv använda riktiga benämningar som leder till riktiga slutsatser. Man bör dock inte hålla fast vid gamla benämningar, som var störande, och som har ersatts med mer taktfulla och minst lika adekvata uttryck.

den brittiske KGB-medarbetare som utöver Kim Philby, Guy Burgess, Donald Mclean och Anthony Blunt arbetade för Moskvas intressen i London och västvärlden. Den tidigare spöklike KGB-agenten avslöjades av Gordievsky vara John Cairncross, en högt uppsatt brittisk tjänsteman som i likhet med de övriga fyra studerat i Cambridge.

Cairncross var född i Glasgow 1913 och var i 20-årsåldern övertygad kommunist. Han värvades till Moskvas sida av Blunt och Burgess och gick, för att kunna göra så stor nytta för kommunismen och Moskva som möjligt, ur kommunistpartiet i England. 1936 enrollerades Cairncross i det engelska utrikesdepartementet och skulle under sin fortsatta bana som brittisk regeringstjänsteman bli en lika viktig tillgång för Moskva som Philby, Burgess, Maclean och Blunt.

Tommy Hansson

Pierre Schori, EU och KGB

Ansåg Gordievsky som jag att sovjetkommunismen verkar att övervintra i Sverige mer än i Ryssland och andra länder? Ja, den hålls vid liv med frontorganisationer, som tidigare var underställda det sovjetiska kommunistpartiet. Sverige var ett internationellt centrum för sådana frontorganisationer, och det var till dessa som det sovjetiska kommunistpartiet överförde ekonomiska och andra resurser, då Sovjetunionen förklarade sig vara död. Sveriges enorma offentliga sektor har fortsatt att ösa pengar över det mesta som har varit lojalt med sovjetkommunismen och som därför igen lätt kan mobiliseras för en ny storoffensiv mot friheten.

Sverige är också, och har länge varit, exceptionellt *konformistiskt*, underströk Gordievsky, i *synnerhet åsiktskonformistiskt*, tillade jag, och detta är naturligtvis till stor fördel för dem som verkar för en totalitär ordning.

Pierre Schori fördes på tal flera gånger under våra samtal. Jag nämnde för Gordievsky att när jag senast träffade Schori, i november 1992, så hade denne inför en socialistisk församling i Kärrtorp i södra Stockholm förklarat, att det vi nu kallar EU skulle bli det vapen med vilket han och andra av hans sort lättligen skulle få en socialistisk ordning införd över hela Europa, och med Ryssland som en central makt i den nya europeiska gemenskapen.

Gordievsky bekräftade att många aktivister och agenter, som tidigare gick Sovjetunionens ärenden, hade förblivit lojala med Ryssland. Skälet var att de räknade med att ur det ryska kaos, som nu råder, reser sig en ny kommunism. En sådan comeback underlättas givetvis av det allmänt förbisedda faktum att KGB i allt väsentligt lever vidare med i stort sett samma ledare, vänner, fiender och mål som tidigare.

Var Pierre Schori en KGB-agent?

Gordievsky fick den frågan på presskonferenser och i intervjuer för flera år sedan. De publicerade svaren verkade vara motsägande. Enligt ett citat hade Gordievsky varit ganska okunnig om Schori, medan ett annat innehöll utförliga uppgifter om den svenske Castro-beundrarnas samröre med sovjetiska intressen.

Intrycket av oklarhet berodde på en missuppfattning, förklarade Gordievsky. Dennes okunnighet gällde frågan om Schori varit anställd på samma sätt som Arne Treholt, den norske landsförrädaren, hade

Oleg Gordievskys identitetskort som överste i KGB med skölden hämtad från det ursprungliga emblemet för den av Lenin uppbyggda Tjekan.

varit det. Om detta hade Gordievsky i Danmark ingen uppgift. Alla KGB-officärer får inte veta namnen på alla anställda agenter. Begreppet "agent" är vidare inte entydigt. KGB anställde somliga personer med kontrakt och betalade dem lön, men det fanns också många andra som av olika skäl var villiga att arbeta för KGB utan att vara kontraktsanställda. Även dessa betraktade KGB-ledningen som "agenter".

Definitionsfrågan kompliceras ytterligare av det faktum, att en del västliga institutioner av rent praktiska skäl använde begreppet "KGB" i en mening som var vidare än den egentliga och kom att omfatta även förrädare som lydde under GRU, Sovjetunionens militära underrättelsetjänst, samt det sovjetiska kommunistpartiets Internationella Avdelning och dess nätverk av subversiva frontorganisationer. Fastän det kunde råda rivalitet mellan dessa olika enheter var de alla, alltså även KGB, väsentligen underställda Internationella Avdelningen. När således västliga säkerhetstjänster identifierade sovjetspioner, kunde de inte nödvändigtvis fastställa den formella relationen till Sovjetmakten. Detta blev särskilt svårt, när sovjetiska agenter uttogs till specifika uppdrag från formellt olika enheter. Den formella relationen mellan förrädare och de sovjetiska institutionerna var för västliga underrättelsemän heller inte den viktigaste frågan när det gällde att skyndsamt motverka subversion.

"Pierre Schori var KGBs viktigaste informationskälla i Sverige", säger Oleg Gordievsky till *Contra*. "Det var den uppgift, som KGB-ledningen i Moskva hade givit oss, men eftersom alla visste att många hade ögonen på honom, ville vi för både hans och vår egen skull undvika att officiella sovjetiska tjänstemän som jag kunde ses i hans sällskap annat än vid större mottagningar."

Dold avlyssning

"Istället", fortsätter Gordievsky, "ordnades så att samarbetande men mer perifera personer träffade Schori på tu man hand, till exempel för att äta lunch. Vi gav på förhand sådana personer frågor att ställa till Schori, men då dessa inte var tränade i konsten att lägga strategiska väsentligheter på minnet, hade vi på förhand också ordnat med dold avlyssning av samtalen. Härigenom kunde vi få utskrifter av Schoris fullständiga redogörelser som svar på våra frågor. Dessa innehöll för oss mycket värdefulla fakta samt även viktig information så att säga mellan raderna."

Om vad handlade Schoris redogörelser? Gordievsky framhåller för *Contra*: "Om praktiskt taget allt av strategiskt värde som en person i hans nyckelställningar kunde ha kännedom om: politik, politiska ställningar, opinionsbildning, svensk diplomati, svenskt försvar, Sverige visavi det internationella skeendet samt inte minst de krafter i Sverige som aktivt motarbetade sovjetisk subversion och sovjetiska intressen i allmänhet."

Var Schori medveten om att hans muntliga redogörelser nådde er via dold avlyssning? Gordievsky: "Det vet jag inte. Det fanns ju ingen anledning att upplysa honom om något, som han av egna säkerhetsskäl givetvis inte ville att någon skulle nämna."

När Arne Treholt hade gripits i Oslo och erkänt att han var anställd av KGB, beskrev han, enligt uppgifter jag har, Pierre Schori som sin KGB-motsvarighet i Sverige. Liksom Treholt skulle Schori inte bara ha givit information, utan även utfört politiskt subversiva uppdrag. Båda skulle ungefär samtidigt på hög politisk nivå i sina respektive hemländer, ha initierat den sovjetiska idén om "Norden som en kärnvapenfri zon".

Utförde Schori politiska uppdrag åt Moskva?

Gordievsky: "Schori hörde till den krets av inflytelserika svenskar, som var så sovjetvänliga att Moskva vanligen knappast behövde be dem om specifika tjänster. KGBs Neyland, till exempel, hade till uppgift att styra Olof Palme i en för Sovjetunionen fördelaktig riktning, men fann att någon pådrivning i allmänhet vore onödig. Palme och hans krets kände ofta väl till sovjetledningens strategiska önskemål, inte minst genom deras kontakter med GRU, i synnerhet GRU-generalen Milstein. Därtill torde Pierre Schori vid behov ha fått idéer, uppslag och även instruktioner från Internationella Avdelningen. Om Schori var anställd med kontrakt och lön, så hade han sannolikt denna relation med Internationella Avdelningen."

Four Roses Bourbon

Jag nämnde för Gordievsky att jag en gång år 1975 hade bjudits till en mottagning på Hotel Anglais i Stockholm av statsminister Olof Palme. Pierre Schori uppvaktade mig med en renässansfurstes artighet och frågade vad jag ville dricka. Jag svarade "Bourbon, Four Roses". Det var inte min favoritdryck. Det var bara nu som jag beställde den, för att den var amerikansk. Jag ville retas med min antiamerikanske värd, men han såg inte ut att förstå det. Med

Contra har erbjudit Pierre Schori att kommentera artikeln. Han har avstått från att utnyttja den möjligheten.

högtidlig min beställde han fram ett glas med Four Roses. Jag tömde glaset och ställde tillbaka det på brickan. Därefter bad Schori att få presentera mig för en Nicolai Sazjin vid den sovjetiska pressbyrån APN.

Den svenska säkerhetspolisen hade identifierat Sazjin som KGB-officer och hade uppgifter som tydde på, att denne ryss planerade fientliga åtgärder mot mig. Han försökte återkommande att bli bekant med mig. När han hade bett mig komma till "lunch" på APN-kontoret på Birger Jarlgatan bad Säkerhetspolisen mig först att tacka nej, men den ändrade sig när den trodde att Sazjin ville hoppa av med min hjälp. Jag gick till APN-kontoret, medan säkerhetspoliserna bevakade utifrån och var beredda att ta sig in om jag inte skulle komma ut inom rimlig tid.

Fru Ludmila Sazjina serverade skinksmörgåsar. Det skulle bli en proletär lunch.

Fram ur ett skåp tog Nicolai Sazjin en helflaska, inte vin, inte vodka, utan Four Roses! Det oriktiga tipset om min favoritdryck tycktes inte ha kunnat komma till Sazjin från någon annan än Pierre Schori.

"Sazjin", sade Gordievsky, "var, såvitt jag förstår, en GRU-officer, men underställd KGB-officern Neyland."

"Rätt av Turkiet"

Mina samtal med Gordievsky berörde även Cypern. Vid början av 1960-talet försökte Sovjetunionen göra denna ö till ett Medelhavets Kuba. Det förvånade oss båda att detta hade blivit allmänt bortglömt, samt att nu den väldiga ryska närvaron på södra Cypern hade väckt så ringa uppmärksamhet. För trettio år sedan ansågs det vara betydelsefullt att en rysk utrikeskorrespondent, som ofta sågs i baren på Ledra Palace Hotel i Nicosia, också hade identifierats som KGB-officer. Men när nu samme man, Yevgeni Primakov, hade blivit Rysslands starkaste ledare, hade uppmärksamheten på rysk strategi nästan upphört.

"Det var rätt av Turkiet att år 1974 intervensera på Cypern", säger Gordievsky till *Contra*. "Nordcyperns Turkiska republik, där du bor, förtjänar att erkännas." Vi hade nu, sent på eftermiddagen, blivit så mycket "du" man kan bli på engelska; han kallade mig Bertil.

Jag hade redan läst *KGB - the Inside Story*, den viktiga bok som Oleg Gordievsky 1987 började skriva tillsammans med den brittiske författaren Christopher Andrew. Nu fick jag som present ett exemplar av hans självbiografi med titeln *Next Stop Execution* ("Nästa hållplats avrättning"! Med Gordievsky har frihetens fiender inte slutit fred. Det har de heller inte gjort med övriga aktiva inom frihetsrörelserna, så det Kalla kriget har inte upphört. Oleg Gordievsky önskade *Contra* lycka till.

Tåget tillbaka till London kom och gick på angiven tid, men flyget var försenat och det var bara med svårighet som jag fick någon att stänga av popmusiken i restaurangen på Heathrow Airport.

Fotnot: Artikelförfattaren önskar bibehålla den engelska transkriptionen av Oleg Gordievskis ryska efternamn, vilket redaktionen givetvis respekterar. Också andra i artikeln förekommande ryska namn transkriberas enligt engelsk modell.

Vem är Pierre Schori?

Pierre Schori tillhör jämte sin föregångare som kabinettssekreterare vid UD, Sverker Åström, till de svenskar som oftast nämns som tänkbar KGB-agent. Schori är ett också inom socialdemokratien omstritt namn. Följande är hämtat ur Hans O. Sjöströms bok *Klassens ljus* (Norstedts, 1987):

"Pierre Schori började plötsligt på den socialdemokratiska partistyrelsen 1966 efter en längre tids vistelse i Latinamerika. Han var tidigare okänd i socialdemokratien... Han skrev enbart om internationella frågor med tyngdpunkt på Latinamerika. 71-73 var han redaktör och ansvarig utgivare för *Tiden* och samtidigt anställd på UD.

"Två saker var utmärkande för Pierre Schoris artiklar. De var för det första en plädering för de undertryckta folkens rätt att befria sig med vapenmakt och en maning till svenska och europeiska socialdemokrater att ha förståelse för att den politiska processen i Tredje världens länder och framför allt Latinamerika inte kunde ha samma lugna förlopp som i Europa. De nya nationella regeringarna måste hindra valutautflöde, utländskt sabotage och motstånd från den inhemska överklassen. De måste genomföra jordreformer och förändringar i ägarstrukturen som kunde kosta blod. Tydligast var han i en artikel i *Frihet* nr 11-12, 1967, där han argumenterade för en 'folkets diktatur'. Visserligen bara i fattiga länder, men ändå...

"Hållningen till vietnamkriget var fortfarande avvaktande. I den officiella socialdemokratiska utrikespolitiken indelades världen fortfarande i goda (västliga demokratier) och onda (diktaturer av olika slag, dit tredje världens nyligen befriade stater ofta räknades). Därför är det intressant att se med vilken konsekvens Schori drev tesen om att SAP även måste stödja regimer och rörelser som inte fyllde de formella krav på demokrati som dittills hade uppställts.

Det andra påfallande draget i Pierre Schoris artiklar var hans dåliga svenska. Sällan har en så produktiv skribent med så dåligt språköra och så bristande kunskaper om svensk syntax skådats..."

Så långt vänstermannen Hans Sjöström. Det mest beryktade Schori-citatet torde vara följande beröm till Kubas diktator Fidel Castro, härrörande från en intervju i *Skånska Dagbladet* den 20 juli 1986: "Han är en av de största i nutidshistorien. Någon har sagt att han är för stor för sin ö. Castro ser allt i ett mycket långt perspektiv, han är en encyklopedist och har närmast en renässansfurstes drag."

Tommy Hansson

Oklahoma-bomben räddade Clinton

Monica Lewinsky-affären var inte den värsta skandalen under Bill Clintons hittillsvarande mandatperiod som Förenta staternas president, och den ledde inte heller till att Clinton fälldes i riksrettsförhandlingarna. Nedan redovisas ett antal fakta som måste anses vara betydligt allvarigare i ett långsiktigt perspektiv. Ändå förtjänar Lewinsky-affären, sin uppenbara sjaskighet till trots, vår uppmärksamhet – här har det nämligen för första gången klart bevisats att president Clinton ljugit under ed och att hans närmaste krets använt förtal som medel i syfte att komma åt politiska motståndare.

Låt oss börja med Clinton-administrationsens Kina-politik. Inför presidentvalet 1992 riktade den demokratiska kandidaten Bill Clinton stark kritik mot Bush-administrationen för dess sätt att hantera Kina-frågan. Bush hade, menade Clinton, varit alltför släpphänt och okritisk gentemot Röda Kinas omänskliga sätt att behandla politiskt och religiöst olikstänkande. Kina måste, ansåg Clinton, tvingas respektera grundläggande fri- och rättigheter om det fortsättningsvis avsåg komma i fråga för behandling som "mest gynnad nation" i umgänget med Förenta staterna.

Clintons Kina-retorik väckte förhoppningar såväl bland demokratiaktivister i Kina som deras sympatisörer i andra delar av världen och kom som en glad överraskning för antikommunistiska utrikesbedömare. Tyvärr har det eftertryckligt, som i så mycket annat som utmärkt Bill Clinton, visat sig att löftena om en ändrad amerikansk Kina-politik bara var tomt prat.

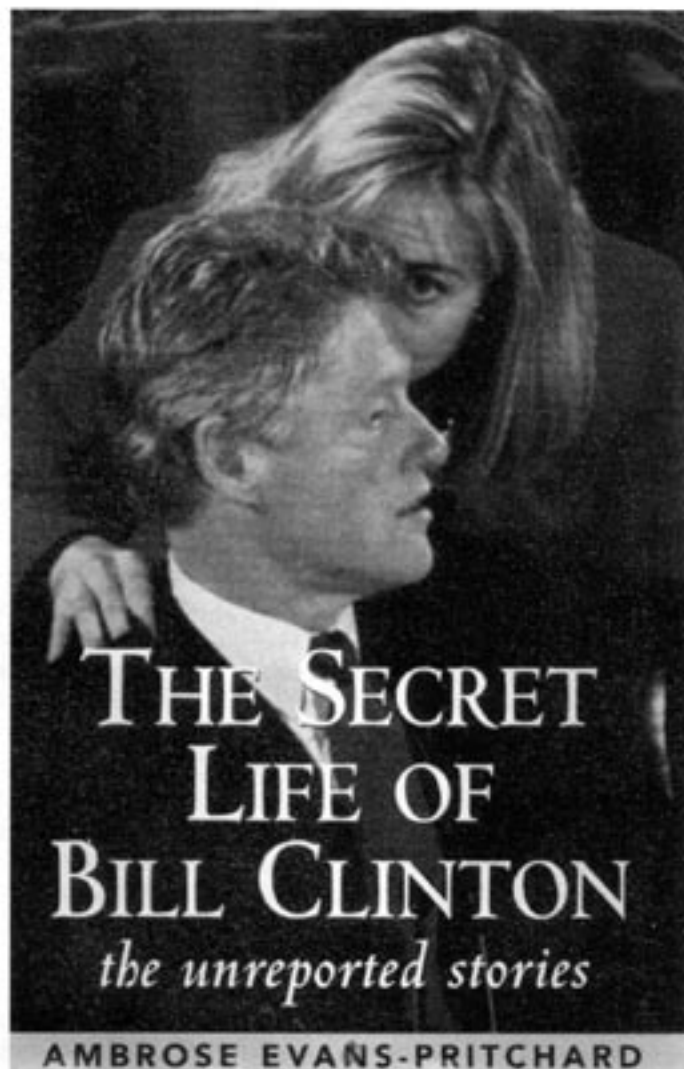
Robothotet mot USA

Möjligen är det just den nuvarande administrationens politik visavi Kina som i ett långsiktigt perspektiv kommer att anses vara mest graverande vad beträffar det

Den brittiske journalisten Ambrose Evans-Pritchard avslöjar i sin bok The Secret Life of Bill Clinton fakta som presidentparet nog helst hade velat skulle förbli hemliga...

clintonska styret. Kritiska bedömare hävdar till yttermera visso att det varit en brottslig politik, eftersom Förenta staterna med Clinton som president försett Peking med sofistikerad militärteknologi till låga kostnader. Washington har till det kinesiska militäretablissemanget sålt den så kallad *hot section*-teknologi som ger moderna flygplansmotorer en särskild finish, vilket gör att nästa generation kinesiska stridsplanstyper kanske kommer att ha världens bästa motorer.

USA har vidare under Clinton försett Kina med enorma mängder superdatorer, vilka anses motsvara den moderna krigföringens centrala nervsystem. Under 1996-97 auktoriserade således Vita huset försäljningen till Peking av 46 sådana superdatorer, en större kvantitet än som

för närvarande används i det amerikanska försvarshögkvarteret Pentagon, de olika vapenslagen och säkerhetstjänsten sammantaget.

Det behöver knappast tilläggas, att den avancerade teknologi det ännu kommunistiska Kina härigenom kommer i åtnjutande av hjälper landet att utforma ytterst konkurrenskraftiga vapensystem – inklusive vapen för massförstörelse – liksom stridsflygplan och robotar. De amerikanska superdatorerna gör det också möjligt för kommunistklickern i Peking att kryptera sina egna kommunikationer samt dechiffrera Förenta staternas. Peking har också under Clinton fått tillgång till avancerade tillverkningsmaskiner, varmed de är i stånd att konstruera vinganordningar till stridsflygplan och en rad andra

högteknologiska finesser.

All denna försäljning av ytterligt känslig teknisk materiel från världens ledande demokrati sker alltså till en kommunistisk diktatur, som inte bara hänsynslöst förföljer oliktankande och för vilken tortyr och godtyckliga avrättningar är normala rättskipningsinstrument – Kina är också en imperialistisk stormakt i Asien-regionen som utövar ett oavlatligt tryck mot sina grannländer. Det brutala kinesiska kolonialväldet i Tibet är ökänt, liksom de ständigt förekommande hoten mot det fria Kina på Taiwan. Till detta skall läggas att Kina för god förtjänst kan sälja den amerikanska teknologin vidare till andra gangsterstater av typ Iran, Irak och Nordkorea.

Kina, liksom ovan nämnda nationer, tillhör de potentiella fiendemakter som redan nu har realistiska möjligheter att skicka iväg interkontinentala ballistiska missiler (ICBM) mot mål i USA. Ändå har Clinton-administrationen genom en rad av lögnar och missledande uttalanden förnekat att det föreligger något sådant hot. Detta beror på att Clinton-administrationen ända sedan sin tillkomst 1993 varit en svuren motståndare till den typ av robotförsvar som president Reagan tog initiativet till genom sitt Strategic Defense Initiative (SDI, populärt kallat "Stjärnornas krig") och därmed tog de första spadtagen till Sovjetunionens undergång och västs seger i det kalla kriget. Clintons och hans säkerhetspolitiska rådgivare tycks vara fångna av ett i realiteten dött avtal om robotbegränsningar (det så kallade ABM-avtalet) som ingicks med numera avsmnade Sovjetunionen 1991. Clinton har visserligen förespråkade ökade resurser till USAs militärmakt, men så länge länder som Kina och Nordkorea fortsätter att utveckla sin robotkapacitet har detta mycket liten betydelse eftersom de amerikanska resurserna inte satsas där de borde – nämligen på åtgärder i syfte att bemöta interkontinentala robotattacker mot amerikanska mål. På allra senaste tid kan dock en viss tillnyktring förmärkas i den amerikanska hållningen.

Clinton-administrationen har i sin Kinapolitik ådagalagt en dumhet och kortsiktighet som sannolikt är kriminell. Detta har säkerligen mycket att göra med administrationens väldokumenterade kontakter med skumma kinesiska affärsmän, av vilka Charlie Trie torde vara mest omskriven. Trie är en amerikan av kinesisk här-

komst som åtalats för att i strid med amerikansk lagstiftning ha samlat in miljoner dollar från asiatiska bidragsgivare till den demokratiska och clintonska valkampanjen 1996. Trie har dessutom kopplingar till den maffialiknande brottsligheten i Macao och folkrepubliken Kinas militära etablissemang.

Oroande bild

Bill Clintons presidentskap har degraderat amerikansk regeringspolitik till en sorts tredje klassens skumraskverksamhet. Så här sammanfattar den brittiske journalisten Ambrose Evans-Pritchard, USA-baserad medarbetare vid bland annat *The Sunday Telegraph* i London, i sin uppmärksammade bok *The Secret Life of Bill Clinton* (Washington 1997) Clintons maktinnehav: "Varje år han fortsätter att vara vid makten, åter han sig litet djupare in i den politiska ordningens eroderade legitimitet. Betydelsen av detta kan inte överdrivas... Om det någonsin fanns en tid när det behövdes en ledare av stoisk förtjänstfullhet för att återupprätta de nationella institutionerna så är det nu."

Det märkliga är att Clintons sympatisiffror fortsätter att vara uppseendeväckande höga i opinionsmätning efter opinionsmätning. Den grundläggande orsaken är väl Clintons naturliga charm plus att han, trots alla snedsteg, tycks förmedla ett intryck av allmän kompetens. Dessutom omger han sig med ett batteri personer vilkas enda uppgift är att, juridiskt som politiskt, neutralisera de återkommande skandalerna samt smutskasta Clintons politiska motståndare. Presidentens republikanska antagonister har därtill misslyckats med att avleverera en genomtänkt och övertygande kritik gentemot Clintons maktutövning.

Till dessa faktorer kommer att det skett en moralisk vindkantring i USA, som vid 1990-talets början framställdes som ett land där sexuell prydhets och bigotteri härskade och där det var omöjligt för en hög politiker som beslagits med utomäktenskapliga övningar att fortsätta sin karriär. Clintonskandalerna visar att så är det definitivt inte längre. En bidragande orsak till denna omorientering är otaliga Hollywood-filmer och TV-serier vilka för fram ett sexuell budskap av ensidigt frivol karaktär. Alla kritiska röster däremot avfärdas av tongivande estradörer som pryda och victorianska. När detta skrivs har Bill

Clinton anklagats för att 1978 ha våldtagit en då 36-årig kvinna vid namn Juanita Broadrick under sin tid som statsåklagare i Arkansas. Clinton skall enligt Broadricks vittnesmål, bland annat i en intervju i den ansedda tidningen *Wall Street Journal* den 19 februari, ha våldfört sig på henne och misshandlat henne genom att bita sönder hennes läpp. Det mesta tyder på att slyngeln i Vita huset kommer att krängla sig ur också den historien, givetvis till Hollywood-vänsterns taktfasta applåder.

Ambrose Evans-Pritchard behandlar i sin bok en rad händelser vilka både sammantaget och var och en för sig ger en mycket oroande bild av den nuvarande amerikanska administrationen. Det inledande kapitlet handlar om bombdetonationen i Alfred P. Murrah Federal Building i Oklahoma City den 19 april 1995, en händelse som beskrivits som den mest dramatiska i USAs inrikeshistoria sedan mordet på president John F. Kennedy i november 1963. Agerandet från de amerikanska polisiära organen Federal Bureau of Investigation (FBI) och U.S. Bureau of Alcohol, Tobacco and Firearms (BATF) kastar en mörk skugga över Clinton-administrationens juridiska maktutövning.

Vändpunkten Oklahoma City

Oklahomabombningen rörde sig inte om ett utländskt terroråd mot amerikanska intressen, vilka det varit många av genom åren. Här var det fråga om ett politiskt mötiverat massmord på amerikaner utfört av andra amerikaner. 168 personer döddes och hundratals skadades, däribland många småbarn från ett barndaghem inrymt i byggnaden. Bombdådet innebar en välkommen vändpunkt för den sittande presidenten, som med rätta kände sig hårt trängd politiskt. Det mesta såg ut att gå republikanernas väg. Representanhusets talman Newt Gingrich gick i spetsen för det inrikespolitiska omdaningsprogrammet *Contract with America*, och Clinton och hans demokrater tycktes bara kunna stå vid sidan och med avsmak betrakta det republikanska segertåget.

Så kom vändpunkten: sprängningen av Alfred P. Murrah Federal Building i Oklahoma City.

När Bill Clinton efter segern i presidentvalet mot Bob Dole 1996 slappnade av på presidentplanet Airforce One berättade han för reporterskaran ombord att han kunde

tacka Oklahoma-bombningen för sin politiska "återuppståndelse". "[Bombningen] bröt en förbannelse i landet när människor började söka efter det som förenar igen", menade Clinton. Utvecklingen skulle visa att han hade rätt. Clintons skickliga propagandister lyckades i förening med vänsterinriktade media knyta ihop bombdådet, som utfördes av amerikanska extremister med anknytning till den nationalsocialistiska rörelsen, med inte bara den nationalistiska så kallade milisrörelsen utan också med den republikanska högern personifierad av exempelvis Gingrich och konservativa radiopratare såsom Rush Limbaugh, Michael Reagan (Ronalds son) och G. Gordon Liddy.

Den breda allmänheten skulle enligt Clintons strategier få intrycket, att alla som var kritiska mot Clinton och hans administration stod på samma politiska nivå som den för bombdådet dödsdömde Timothy McVeigh. Hillary Clinton myntade senare uttrycket *the vast right-wing conspiracy* som slagträ mot all sorts Clinton-kritik.

Evans-Pritchard visar i sin bok att FBI och BATF trots dessa säkerhetsorgans försäkringar om motsatsen hade förhandskännedom om bombningen av den federala byggnaden i Oklahoma City. Han refererar bland annat till makarna Glenn och Kathy Wilburn, som förlorade två pojkar i bombningen, vilka inledde en egen undersökning och snart fann att en federal bombundersökningsgrupp hade iakttagits utanför byggnaden någon timme innan bomben detonerade klockan 9.02 den 19 april 1995. Berörda myndigheter gjorde allt för att undanskymma detta faktum, hårt ansatta som de blev av lokala medborgargrupper och reportrar.

Makarna Wilburn stämde i april 1997 den amerikanska regeringen inför rätta och fick stöd av 170 personer med anknytning till bombdådet offer. Enligt stämningens ansökan var det så att den amerikanska regeringen "visste eller borde ha vetat" att Murrah-byggnaden var ett troligt angreppsmål för extremisterna. Enligt en annan stämningens ansökan hade amerikanska myndigheter "detaljerad förhandskännedom om den planerade bombningen men misslyckades med att förhindra att bombningen skedde". Agenter från det federala polisorganet BATF skulle ha instruerats att "inte gå till arbetet den 19 april 1995".

Bill-Monica-affären som banal Hollywood-film... Omslaget till den Clinton-kritiska amerikanska tidskriften National Review.

Lögner och halvsanningar

En av nyckelpersonerna i Oklahoma-affären är en medelålders tysk man vid namn Andreas Strassmeir, som bland annat var verksam som vapeninstruktör vid ett nationalsocialistiskt träningsläger i östra Oklahoma kallat Elohim City. Den gåtfulle Strassmeir omtalade i lägret för BATF-agenten Carol Howe att han tillhörde det tyska polisorganet för terroristbekämpning GSG-9, men det finns också mycket som tyder på att han var i tjänst hos amerikanska federala organ samtidigt som han i syfte att skaffa en så vattentät täckmantel som möjligt gick mycket långt – som vi snart skall se alltför långt – för att tillmötesgå de amerikanska nazisterna. Howes uppgift var att infiltrera nazistorganisationen White Aryan Resistance (Vitt ariskt motstånd).

BATF-agenten Angela Finley erkände i ett rättsförhör under ed i samband med ovan nämnda stämningens ansökan den 24 april 1997 att Howe tidigare hade informerat henne om Strassmeirs långt framskridna planer på att spränga federala byggnader i Oklahoma City. Både Howe och Finley hade i sitt infiltrationsarbete medföljt aktivister med hemvist i Elohim City respektive White Aryan Resistance på rekognosceringsturer i Oklahoma City åtta veckor innan Murrah-byggnaden flög i

luften. När dessa fakta kom i dagen hade det amerikanska justitiedepartementet och alla andra federala organ blånekat till att ha haft någon som helst förhandskännedom om terrordådet.

Andreas Strassmeir träffade den sedermera dödsdömde Oklahoma-bombaren Tim McVeigh första gången kort tid efter den katastrofala BATF-råden mot Branch Davidians-sekten under David Koreshs ledarskap i Waco, Texas på våren 1993, då de federala myndigheterna efter 51 dagars belägring stormade sektens ranch varvid ett 70-tal personer dog i den resulterande branden. Två år senare gjorde McVeigh ett telefonsamtal angående sina rekognosceringar i Oklahoma City som visade att "Andy" Strassmeir var djupt involverad i sprängningen. Evans-Pritchard drar slutsatsen, att Strassmeirs egentliga uppgift var att på uppdrag av tyska och amerikanska underrättelseorgan utröna huruvida den nynazistiska rörelsen i Förenta staterna förfogade över massförstörelsevapen. Någonstans gick det snett och Strassmeir kunde inte längre styra utvecklingen med den fruktansvärda bombningen som följde.

En mer och förmodligen alltför långtgående teori är att FBI/BATF hade fått order om att genom "sin kille" Strassmeir verka för en sprängning av Murrah-byggnaden

just för att detta politiskt skulle gynna Clinton.

FBI och BATF har under alla omständigheter fullföljt Clinton-administrationens praktik att i alla sammanhang svänga sig med lögn och halvsanningar i syfte att fördunkla sanningen för att undgå ansvar. I fallet Waco påstod justitieministern Janet Reno utan skytten av bevis att "barn utnyttjades", något som skulle rättfärdiga den väpnade regeringsaktionen. I det avlägsna Ruby Ridge mejade federala agenter i ett försök att neutralisera en misstänkt bevärnad man av bara farten ner mannens oskyldiga fru och barn.

Hur dog Vince Foster?

När William Jefferson Blythe Clinton valts till USAs 42:a president i november 1992 försäkrade han att hans skulle bli "den mest etiska administrationen i republikens historia". Snarare har den blivit den mest korrupta och laglösa i mannaminne. Skumrasket och tvetydigheterna blir särskilt uppenbara när man studerar fallet med Vincent Fosters död i Washington, D.C. den 20 juli 1993. Fallet undersöktes länge och väl av den särskilde åklagaren Kenneth Starr, men denne nådde fyra år efter Fosters död slutsatsen att Foster hade begått självmord och avstod därför från vidare undersökningar.

Enligt Ambrose Evans-Pritchard är fallet Foster mer centralt än den beryktade Whitewater-skandalen om man vill få en klar bild av Clinton-administrationens natur. Foster var till att börja med den högste regeringstjänstemannen att avlida under misstänkta omständigheter sedan Kennedy-morden på 60-talet. Foster var en barndomsvän till Clinton och den som i Vita huset hade hand om familjen Clintons affärer. Foster var också en intim vän till Hillary Rodham Clinton. Evans-Pritchard anser att uppträdandet av "USAs parkpolis, USAs säkerhetstjänst, FBI, USAs justitiedepartement, Virginias sjukvårdsmyndigheter såväl som [dåvarande] oberoende åklagaren Robert Fiske och alla de som medverkade i hans rapport indikerar att polisen och den legala apparaten i det här landet har politiserats på ett farligt sätt". Författaren är mycket kritisk till att Kenneth Starr sopade fallet Foster under mattan och citerar ett omdöme om Starr som "Potomacs Pontius Pilatus" – det vill säga han tvär sina händer.

Varför är då Foster-fallet så speciellt?

Kort sagt därför att det existerade en lång rad misstänkta omständigheter som ovan nämnda myndigheter av en eller annan anledning valde att bortse ifrån eller försvanska, och detta av politiska skäl. Dessa må ha dikterats av att Foster antingen blev mördad på order av Clinton därför att han, som det brukar heta, "visste för mycket". Eller också kunde ett fortsatt grävande i fallet resultera i att besvärande fakta om presidentfamiljen kom i dagen. De tvivelaktiga detaljerna har gällt exempelvis var skjutvapnet egentligen låg när Foster hittades i Fort Macy Park, ett välkänt tillhåll för både hetero- och homosexuella älskande par. Eller var kulans ingångs- respektive utgångshål fanns. Och var det vapen som upphittades verkligen Fosters? Det har vidare av dem som behandlat fallet spekulerats i olika mystiska bilar på platsen och pekats på förfälskade eller ändrade polisrapporter samt att nyckelvitnen blivit trakasserade av personer med anknytning till federala organ. Fosters bilnycklar skall dessutom ha försvunnit från hans byxficka medan kroppen var placerad i bårhuset.

Alldeles klart är att personalen i anslutning till Vince Fosters kontor i Vita huset fick reda på dödsfallet mycket tidigare än de har erkänt, och en mängd dokument som kunde ha varit av stort värde för den efterföljande polisundersökningen forslades raskt bort från Fosters skrivbord och portfölj. Troligen var Clintons trogna kumpan Patsy Thomasson, administrationens dåvarande kontorschef, den som övervakade att "rätt" handlingar fördes bort från Fosters kontor innan polisen kom till platsen.

Regeringsfascism

Blev alltså Vince Foster mördad eller dog han för egen hand? Svaret på den frågan är naturligtvis viktig men kanske ändå inte alldeles avgörande i vårt perspektiv. Fallet Foster och Oklahoma-bombningen – liksom ett pärband av andra skandaler och incidenter under denna "den mest etiska administrationen i USAs historia" – blottlägger ett mycket oroande mönster i Clinton-regimens sätt att handskas med besvärliga frågor. James Dale Davidson, som kommer till tals i Evans-Pritchards bok och som är mest känd för sitt ordförandeskap i Nationella skattebetalarnas union i USA, anser att mörkläggningen av Foster-undersökningen är tecken på ett slags

begynnade regeringsfascism.

Clintonregimen har företrädesvis, menar Davidson, i stället för att komma med kategoriska förnekanden av anklagelser om oegentligheter ägnat sig åt att skymma sikten och misstänkliggöra meningsmotståndare (som när Hillary talade om "vittförgrenade högerkonspirationer"). Oftare använder emellertid makarna Clinton surrogat i sin misstänkliggörande verksamhet, såsom den alltid tjänstvilliga Hollywood-vänstern eller vänsterkolumnister i pressen. Eller den mjukt pornografiska internettidningen *Salon*, som ville göra gällande gällande att "kampanjen mot Clinton" leddes av stenrika högerkretsar med anknytning till tidskriften *The American Spectator*. Att vara kritisk till Clinton skulle alltså rent definitionsmässigt vara skumt. Taktiken känns igen från svenska förhållanden, ty på snarlikt sätt har ju efter mordet på Olof Palme alla Palme-kritiska röster avfärdats av vänster- och media-etablissemangen.

Affären Monica Lewinsky var inte den viktigaste eller mest allvarliga under Clintons maktutövning, och den ledde inte till att Bill Clinton tvingades avgå, men den visade på ett otvetydigt sätt för första gången att Clinton med vett och vilja och till och med under ed ljugit för att dölja verkliga fakta. Det är också därför affären – sin uppenbara sjaskighet till trots – förtjänar vår uppmärksamhet.

Den visar också klart att president Bill Clinton är en lymmelaktig slyngel och att han som sådan är en katastrof för USA.

Är det så här eftervärlden kommer att minnas USAs 42:a president?

SVERIGE-NYTT

Contras notisavdelning har i detta nummer sammanställt av Tommy Hansson och Carl G. Holm. De källor som refereras är inte direkt citerade, utan texten är en sammanfattning av originalkällan om inte annat markerats med citationstecken.

Asklund kämpar för rökrum

De flesta åtminstone äldre läsare kommer säkert ihåg Lis Asklunds radioröst. Under många år svarade hon på lyssnarens frågor i sociala ärenden. Lis Asklund har slutat besvara lyssnarfrågor i radion men kämpar vidare inom sitt verksamhetsfält:

"Man sade att vi skulle komma närmare politikerna i och med stadsdelsreformen. Så har det inte alls blivit. Det enda som hände var att det blev 24 gånger fler sammanträden – som kostar pengar. Sedan minskas de där nämnderna till 18 stycken innan de knappt organiserats färdigt. Det kostar också pengar. Allt detta medan folk som har det svårt får det allt sämre."

Under tiden som Lis Asklund i höstas låg på Södersjukhuset i Stockholm hittade hon en ny fråga att engagera sig i: rökrummen. Hon iakttog hur rullstolsburna och patienter vid droppställning tvingades ut längs ett slags brygga till en kall och blåsig balkong. "Visst är det skadligt att röka", citeras Asklund, "men det är aldrig så olämpligt att sluta som när man är sjuk". Lis Asklund ser de indragna rökrummen vid våra sjukhus som uttryck för "moralism". "Tror du att danskarna skulle kunna hitta på något sådant?" citeras hon.

(Tidningen Södermalm, Stockholm)

Stort kärnkraftsstöd

Enligt en SIFO-undersökning från november 1998 fortsätter en majoritet av svenska folket att ge sitt stöd för kärnkraften. Inga signifikativa skillnader noterades jämfört med närmast föregående mätning, vilken hölls i maj i fjol.

Enligt undersökningen i november ville 58 procent fortsätta att använda befintliga kärnkraftverk, medan 20 procent därutöver ville utveckla kärnkraften. Inte mer än 18 procent stödde regeringens avvecklingsalternativ.

(Barsebäck informerar)

Nationellt miljöflum

Många uppfattar partibildningen Sverigedemokraterna (SD) som patenterat högerinriktad. Det berättades i en artikelserie i *Dagens Nyheter* nyligen, att företrädare för partiet vill avlägsna sig från "högerstämpeln". Därför har man bland annat gjort avsteg från tidigare krav om att återinföra dödsstraff i Sverige och så vidare.

Men "höger" är Sverigedemokraterna mest i medienvänsterns ögon. Det är inte mer "höger" än "vänster" att vilja repatriera alla icke-nordeuropeiska invandrare, som SD exempelvis alltjämt vill göra. Doktrinära vänsterregimer såsom de Röda khmererna i Kambodja eller de olika kommunistjuntorna i Peking har alltid varit fientligt inställda till utlänningar. I själva

verket har denna partibildning (SD) på flera sätt präglats av vänsterpolitik. Under lång tid hade SD inskrivet i parti-programmet krav på viktiga näringsgrenars förstatligande. Dessa och liknande punkter har rensats ut i år, men i partiorganet *SD-Kuriren* (35/99) publiceras en längre artikel på "Tema miljö" med rubriken "Skatteväxling – en ekonomisk metod att skapa en ekologiskt hållbar samhällsutveckling?". Av artikeln, skriven av Jakob Eriksson, framgår att SD vill "införa miljö-

skatter och avgifter för att styra individens och företags handlande...". Enligt Eriksson är det så att "Sverigedemokraterna har därför allt att vinna på att ta till sig de förslag som lagts fram och verka för att Sverige precis som Tyskland tar de första stegen mot att genomföra en skatteväxling."

Detta miljöflum med nationella förtecken visar att det förmenta "högerpartiet" Sverigedemokraterna bekänner sig till en miljöpolitik som väl skulle platsa hos exempelvis Miljöpartiet eller Vänsterpartiet. Detta är för den ideologiskt påläste *Contra*-läsaren ingalunda sensationellt: såväl nationella som andra socialister brukar vara för centralstyning oavsett om det gäller miljön eller andra frågor. Därtill kommer att SD hyser samma doktrinärt negativa känslor för EU som nämnda representanter för den röd-gröna röran. I en ledare kritiserar till och med partiorganet Miljöpartiets ungdomsförbund för att ha en "EU-glad inställning".

SD passar mot denna bakgrund väl in i den politiska gemenskap Carl Bildt så träffande kallat "den röd-gröna röran".

Jobb för förtidspensionärer

Professorn i nationalekonomi och förre socialdemokratiska riksdagsmannen Bo Södersten har lanserat en modell för att komma till rätta med de stora förtidspensioneringarna i Sverige. Svensk ekonomis stora problem är att det är för få som är i arbete. Och den politiska lösningen har ofta varit att ge folk bidrag för att fortsätta att vara utan arbete.

Södersten redogör för erfarenheterna i Nederländerna. Nederländerna var länge den jämte Danmark och Sverige mest skattetyngda nationen i världen. Men nu har man fått ned den offentliga sektorns andel av BNP till 47 procent. Arbetslösheten har också reducerats och är nu lägst inom EU med cirka 5 procent.

I början av 1980-talet var den nederländska lösningen på problemen samma som den så ofta varit i Sverige: Mer bidrag. Särskilt på förtidspensioneringssidan fanns det få spärar. Ungefär en miljon var förtidspensionerade. Man beslöt att speciellt ta itu med detta problem och antalet förtidspensionerade har minskat med 20 procent. Till en stor del har det skett genom att man gjort det möjligt för förtidspensionerade att återgå i arbete. Södersten menar att den svenska politiken måste låta sig inspireras av detta. Och inte minst av att Nederlän-

terna har haft samlingsregeringar över blockgränserna som effektivt kunnat ta itu med de strukturella problemen.

Sveriges totala sysselsättning har minskat med 5 procent sedan 1982. I andra länder har sysselsättningen ökat.

Skatteutplundringen

De svenska skattebetalarna bidrar med en rad olika skatter för att försörja den offentliga sektorns glupande aptit på pengar. Här är de viktigaste intäktskällorna (1998):

Kommunalskatt	300 miljarder
Löneskatter	265 miljarder
Moms	155 miljarder
Bolagsskatt	54 miljarder
Statlig inkomstskatt	31 miljarder
Bensinskatt	25 miljarder
Fastighetsskatt	24 miljarder
Punktskatter (alkohol m m)	16 miljarder
Oljeskatt	15 miljarder
Elskatt	11 miljarder
Pensionsavgifter	6 miljarder
Förmögenhetsskatt	5 miljarder
Summa	907 miljarder

Summan ligger på ungefär hälften av landets bruttonationalprodukt, 1800 miljarder kronor.

Det förtjänar att noteras att de tre huvudsakliga skattevärderna, kommunalskatt, löneskatt och moms tillsammans står för 720 av de 907 miljarderna. Även en för allmänheten så betungande skatt som statlig inkomstskatt är blygsam när det gäller den offentliga sektorns intäkter.

Sifferuppgifterna är hämtade från Klas Eklunds bok "Den försvinnande skatten".

Vad får vi för skattepengarna?

Men vi får ju i alla fall vård och omsorg för skattepengarna, säger förespråkarna för höga skatter. Detta sägs samtidigt som krisen inom vårdapparaten väcker protester bland de anställda inom sjukvården (som gärna vill ha större anslag, men som ogärna ser omorganisationer så att vi får ut mer vård för de pengar som redan satsas).

En annan central offentlig angelägenhet är skolan. Där har resursinsatsen ökat kraftigt under senare år. Med allt mer bristfälliga resultat som följd. Antalet lärare har minskat samtidigt som antalet elever har ökat. Anslagen till läromedel har dragits ner. Däremot har lokalkostnaderna skjutit i höjden. Förklaringen är att kommunerna har börjat att ta ut högre priser för de lokaler de "hyr ut" till skolorna. På kommunalkontoret har man kommit på att

hyresuttag på nivå med kontorslokaler ger snygga bokslut inom den kommunala fastighetsförvaltningen. Om skolan sedan bara får en del av hyresökningen i kompensation blir det ju dessutom bättre utfall i det totala kommunala bokslutet, samtidigt som det faktiskt ser ut som om politikerna satsar på skolan.

Rätt internpriser är en viktig faktor för att vi ska utnyttja resurser effektivt. Det gäller inom kommuner likväl som inom stora företag. Men det ska naturligtvis vara rätt priser. Skolor kan inte utan vidare användas som kontor – om det nu finns någon efterfrågan på kontorslokaler. Och självklart måste man, när en korrekt prissättningsmetod införs, se till att skolans intäkter fullt ut anpassas till de ändrade arbetsförutsättningarna. Det har inte skett när man har ändrat skolornas lokalprissättning. Idag tar lokalkostnaderna ungefär 25 procent av de totala skolutgifterna. Den allra största posten är lönekostnader. Medan sådant som ofta diskuteras affekterat som skolmat och läromedel bara utgör 5 respektive 2 procent av de totala kostnaderna. Självklart kan inga för totalekonomin väsentliga besparingar göras om man tar itu med poster som spelar så liten roll för de totala finanserna.

Besparingar har naturligtvis också gjorts på lönesidan, och då framförallt på lärarsidan (kostnaderna för annan personal har istället ökat). Lärarna i Sverige hade 1994 industrivärldens lägsta löner, bara Grekland och Turkiet låg efter oss i OECD-statistiken. Följden har blivit att allt fler lärare har sökt sig till mer lukrativa sysselsättningar. Först under det senaste året har politikerna fått upp ögonen för problemet med lönesättningen.

Stiftelsen upplysning om kommunismens brott mot mänskligheten

Den 29 mars bildades i Stockholm "Stiftelsen upplysning om kommunismens brott mot mänskligheten".

Stiftelsen ska sprida information, särskilt till ungdomen, om de brott som kommunismen gjort sig skyldig till. Kampanjen ska ses som ett komplement till den informationskampanj om nationalsocialismens brott mot mänskligheten som genomfördes med statligt stöd förra året.

Staffan Skott, DN-journalist, som nyligen gett ut boken "Aldrig mer", som handlar just om kommunismens brott mot

mänskligheten, talade på stiftarmötet och gick igenom de märkliga invändningarna mot planerna på en informationskampanj om kommunismens brott. Från visst socialdemokratiskt håll (Staffan Skott är själv socialdemokrat, så det gäller förvisso inte alla socialdemokrater) har det bland annat hävdats att en informationskampanj inte fick ta sig sådana uttryck att den riktade sig mot "ett visst riksdagsparti" (gissa vilket!) Men, sa Staffan Skott, nu är sanningen sådan att den riktar sig mot ett visst riksdagspartis förflutna och det är en kampanj för sanningen som det hela handlar om. Staffan Skott påpekade vidare att i och med kommunismens fall i Östeuropa var "draken dödad". Men fortfarande lever kommunistiska tänkesätt hos många som är uppvuxna i de kommunistiska länderna. Vi kan inte nöja oss med att döda draken, vi måste också döda draken som finns i människorna.

Lars Leijonborg, folkpartiledaren, var också med på stiftarmötet och berättade om en TV-debatt där han diskuterat med Jennie Lindahl, Ung Vänsters ordförande. Jennie Lindahl hade genast kommit med invändningar mot de allmänt vedertagna studierna, till exempel från den amerikanske forskaren Rudolph J. Rummel, om antalet offer för kommunismen. Antalet offer var inte alls så många som det hävdades, och för övrigt fanns det ingen anledning att räkna liken... Leijonborg invände att det är vår skyldighet att räkna liken. Att se till att de miljoner och åter miljoner människor som fått sätta livet till åtminstone får den lilla upprättelse det innebär att deras öde uppmärksammas och räknas.

Märkliga TV-program

Contra dök nyligen upp i ett TV-program gjort av Lars Borgnäs. Programmet, som handlade om Olof Palme och mordet på honom drev någon slags tes om att kretsar inom SÄPO skulle ha kunnat ligga bakom mordet på Palme. Och att detta inte utretts av polisen ordentligt. SÄPO framställdes som något av en "högerorganistaion", trots att SÄPO genom åren varit ett säkert (s)-fäste. Det gjordes i programmet också kopplingar mellan SÄPO och Contra. Vi vill därför understryka att Contra inte har eller har haft några förbindelser med SÄPO eller personer inom SÄPO. Vi brukar inte backa upp institutioner inom den socialdemokratiska maktapparaten.

UTLANDS-NYTT

Bögar hos Blair

Under lång tid utmärkte sig det konservativa partiet i England för sina återkommande sexuella skandaler. Nu har emellertid Tories med bred marginal hunnits upp av regeringspartiet Labour i detta tveklaktiga avseende. Det har gått till så här:

I slutet av oktober befann sig den brittiske ministern för Wales, Ron Davies, i en park i södra London kallad Clapham Common. Davies, en gift man, var ute efter homosexuella kontakter och vände sig därför till en narkotikalangare och hallick som gick under namnet "Boogie". Davies förklarade att han ville komma i kontakt med en ung svart man. I stället blev han nedslagen och rånad. Efter tillbörlig uppmärksamhet i massmedia fann sig Davies föranlåten att avgå, men skandalen var inte riktigt slut med det.

Ett par veckor efter sin avgång offentliggjorde Davies en samling brev som skulle visa att han stöddes av ett antal celebriteter: sångerskan Diana Ross, dramatikern Tom Stoppard och flygbolagsdirektören Richard Branson. Bland annat hade Ross skrivit: "Det är omöjligt att föreställa sig hur sårad du känner dig, men ändå känns det som om det vore jag som var sårad." Det hade varit imponerande om det varit den världsberömda sångerskan från den legendariska amerikanska gruppen The Supremes. Tyvärr för Davies hade brevet i stället skrivits av en anonym kvinna från Londons förorter vid namn D. Ross. Stoppards verbala stöd hade vidare, visade det sig, inte hämtats från något personligt brev till stackars Davies utan från ett av hans skådespel. Stoppard hade över huvud taget inte skrivit till Davies.

Däremot var brevet från Branson äkta. Kort tid efter Ron Davies olycksöde bekände handelsminister Peter Mandelson i en BBC-sändning att han var en anhängare av den aktuella "sexuella orienteringen"; Mandelson var en av Blairs viktigaste rådgivare i den framgångsrika valkampanjen. Strax därpå talade kabinettsministern Nick Brown ut i media och bekände sig till samma sexuella läggning.

Det har redan sedan tidigare varit känt att Blairs kulturminister Chris Smith varit utövande homosexuell – Smith har ytter-

mera kallat sig själv "sodomit", det vill säga en som praktiserar sederna i den beryktade staden Sodom vid Döda havet. Till detta kommer fyra "bekännande" homosexuella medlemmar av Labour-partiets underhusgrupp.

Mot ovannämnda bakgrund är det allt annat än sensationellt att den engelska motsvarigheten till *Expressen*, *The Sun*, hävdar att Storbritannien styrs av en "kabbala av homosexuella". Detta tycks dessutom vara alldeles sant.

(*The American Spectator*, USA;
Prisma Infodienst, Tyskland)

Upplopp mot miljöknäppisarna

I Frankrike nöjer man sig inte med att knyta näven i byxfickan mot de etablerade miljöknäppisarnas destruktiva verksam-

Franska bönder gör uppror mot miljöknäppisarna i regeringen i Paris.

het: här handlar man!

När således den gröne franske förgrundsgestalten, gamle studentrevolutionären Daniel Cohn-Bendit, besökte den franska uppbyggnadsanläggningen för landets kärnkraftsbränsle i La Hague möttes han bland annat av komockor och ruttna ägg. Två veckor senare bröt sig 200 argisinta bönder in i miljöminister Dominique Voynets kontor i Paris och rumsterade om ordentligt. Voynet har blivit en symbolgestalt för vanliga fransmäns vrede över flummiga påbud omfattande jakt, kärnkraft, kemiska bekämpningsmedel etcetera.

Några dagar senare möttes den gröna politikern Anne Béguin av "kokta, okokta och ruttna ägg" av vredgade franska sjöfågelsjägare som tröttnat på att trendiga

politiker ibland bryr sig mer om djurs än människors intressen.

Den franska vänsterregeringen tycks ha tagit intryck av de traditionellt stridbara franska böndernas ställningstagande, vilket märkbart irriterar det gröna politiker-etablissemanget.

(*Miljöaktuellt*, Naturvårdsverkets tidning)

Hoffa junior tar över

I slutet på förra året valdes James P. Hoffa till ledare för Teamsters (amerikanska transportarbetarförbundet), USAs största fackförbund. Rätt gissat: James P. Hoffa är son till den legendariske Jimmy Hoffa, som försvann spårlost för några decennier sedan, sannolikt mördad av maffian med vilken han hade nära kontakter.

Det finns vissa tecken som tyder på att Hoffa junior kommer att kunna flytta den amerikanska fackföreningsrörelsens politiska identitet från vänsterkanten mot centrum. Efter sitt tillträde anklagade exempelvis Hoffa den amerikanska motsvarigheten till LO, AFL-CIO, och dess ordförande John Sweeney för att ha "lagt sig i" det första val i vilket han kandiderade till Teamsters ordförandeskap (som vanns av sittande ordföranden, Ron Carey, 1996).

Mycket tyder faktiskt på att också den kapable Sweeney är intresserad av att minska AFL-CIOs vänstervridning, eftersom det anses jäsa av missnöje bland vanliga fackmedlemmar över fackets anslutning till den "politiskt korrekta" vänstern. Frågan är då om den traditionella "Hoffamystiken" innebär en tillgång eller en belastning för James P. Hoffas utsikter att lyckas som fackbas. I likhet med Hoffa senior – som också var Teamsters-bas – anses sonen allmänt vara en kompetent ledare.

(*National Review*, New York)

Vem vinner i Israel?

Den 17 maj är det nyval i Israel. Valet gäller dels parlamentet Knesset, dels premiärministerposten. Precis som i Sverige är mandatperioden i Israel fyra år, men den israeliska spårren för ett parti att komma in i parlamentet är betydligt lägre – endast 1,5 procent. 120 knessetledamöter skall väljas bland 19 deltagande partier.

Valets huvudpersoner är nuvarande premiärministern Benjamin Netanyahu, 49, från Likud, Labours Ehud Barak, 56, en före detta överbefälhavare och 54-åriga Yitzhak Mordechai, Netanyahus tidigare

försvarsminister som leder det nya Centerpartiet.

Barak uppges ha tagit hjälp av amerikanska PR-konsulter i syfte att bli så lik Tony Blair som möjligt, men det är osäkert om det kommer att gå hem bland väljarna. Barak är definitivt ingen Blair och har trampat rejält i klaveret ett par gånger, bland annat genom att stöta sig med Israels orientaliska judar och genom att säga att om han varit palestiniere skulle han ha varit terrorist. Mot den bakgrunden framstår Barak som en klumpig och föga lyhörd politiker.

Mordechai tillhör Likuds "mjuka" falang och avgick ur regeringen därför att han ville driva på fredsprocessen med palestinierna ytterligare. Med sig i det nya partiet har han bland andra förre överbefälhavaren Amnon Lipkin-Shahak, förre finansministern Dan Meridor samt Tel Avivs före detta borgmästare Roni Milo. Det blir intressant att se hur denna konstellation lyckas appellera till den mycket heterogena grupp människor som utgör Israels väljarkår.

Ett intressant namn i det israeliska valet är det nya Centerpartiets ledare, Yitzhak Mordechai.

Benjamin Netanyahu framställs ofta i negativ dager i västliga, icke minst svenska, massmedia, men har ett större stöd i Israel än vad som vanligen förmodas. Det bör erinras om att Netanyahu vann valet 1996 tack vare sina krav på att palestinierna skulle uppfylla sitt ansvar i fredsprocessen innan de tilldelades mer land. De israeliska krav som Netanyahu förde fram finns inskrivna i Osloavtalet men uppmärksammas knappast alls i media. I stället brukar det vara PLOs Yassir Arafats synpunkter som vinner burskap.

Hur som helst torde det bli det parti och den premiärministerkandidat som bäst lyckas kombinera en fredlig attityd med oeftergivliga krav på säkerhet inom erkända gränser som vinner valet. Skall vi gissa att det blir den ofta underskattade Netanyahu som än en gång tar hem spelet?

Ångerfull Kim

Syd Koreas president Kim Dae-jung bad under ett besök i Hanoi Nordvietnam om ursäkt för att hans land deltog i Vietnamkriget på USAs sida.

Vilket är ungefär samma sak som om Bill Clinton i Pyongyang skulle be den styrande kommunistjuntan om ursäkt för att USA ställde upp i Koreakriget på Sydkoreas sida.

(National Review, New York)

Kina förföljer kristna

Västerländsk demokrati och fri religionsutövning är fortfarande tabubelagt i det röda Kina, världens enda ännu kvarvarande kommunistiska stormakt. Slaviska missionens tidskrift *Ljus i Öster* (januari 1999) berättar om hur beviljade säkerhetsstyrkor i höstas stormade in och avbröt två möten för husförsamlingsledare och arresterade 200 kristna utanför staden Nanyang i provinsen Henan. När detta skrivs hålls alljämt tre av dessa fängslade. Det uppges att merparten av dem som frigavs tvingades betala mellan fyra och sex årslöner i böter, och uppgifter om den i Kina allmänt brukade tortyren har nått omvärlden bland annat genom organisationen Human Rights i Kina.

Ögonvittnen har berättat om hur de gripna i ovannämnda tillslag slogs blodiga i arrestlokalen. Flera blev upphängda i händerna, vilka var bakbundna med handbojor. En kvinna blödde kraftigt från huvudet, medan flera av de gripna brändes med cigaretter. Syftet med tortyren var att få fram så många för de kommunistiska myndigheterna intressanta uppgifter som möjligt.

Särskilt hårt, uppger *Ljus i Öster*, har

Förföljs av kommunisterna i det röda Kina.

kristna i Henan-provinsen drabbats. Det är också här den kristna vickelsen har gått fram starkast, och det lär finnas omkring tio miljoner troende kristna enbart i denna provins. Siffran i hela Kina har uppgivits vara 50-60 miljoner.

Myndigheterna klassar alla grupper med troende som har över 20 medlemmar som "sekt", detta om de inte är anslutna till den regeringssanktionerade så kallade Tressjälvkyrkan. "Sekt" utsätts för hänsynslös smutskastning och förtal av myndigheter och officiella media och anklagas för att bara "låtsas" vara kristna och att "lura" människor. Vidare, säger kommunisternas propaganda, sprider de förhatliga "sektaristerna" rykten för att lura folk, stör lag och ordning och fördöms därför av alla patriotiskt religiösa människor.

Orsaken till Kinas behandling av självständigt troende i Kina - lamabuddhister i Tibet är ett annat exempel på brutal behandling av troende människor - är att religionen utgör en konkurrent om makten till den statsbärande kommunistiska ideologin.

Klarspråk om Clinton

För snart 54 år sedan var Paul W. Tibbets pilot på B-29-bombplanet Enola Gay, från vilket atombomben över Hiroshima fälldes. Genom bombningen räddades av allt att döma miljontals liv genom att kriget i Stilla havet kunde avslutas. Tibbets, som pensionerades som brigadgeneral, har aldrig bett om ursäkt för sitt handlande eller i övrigt skrämt orden. Vid en militär konferens i Las Vegas nyligen uttryckte sig Tibbets (och fick stäende ovationer) så här om president Clinton:

-The sonofabitch is no damned good!
(Soldier of Fortune)

Privata entreprenörer i skolvärlden

I USA är en kraftigt växande nisch inom affärslivet skolor. Längre har det funnits byråkratiska hinder och anslagsproblem kring privatskolor som drivits i vinstsyfte. Nu är lösningen att offentliga skolor lägger ut verksamheten på entreprenad till privata företag. Det vanligaste är att skoladministrationsföretag tar hand om all kringverksamhet utom själva undervisningen (lokaler, hälsovård etc). Men det finns också specialiserade undervisningsföretag, till exempel sådana som med framgång inriktat sig på att ta hand om barn med förståndshandikapp. (The Economist)

James Burnham

En av det kalla krigets viktigaste intellektuella gestalter på västsidan var James Burnham, som förmodligen var den mest inflytelserike kritikern av vänsterinriktad amerikansk utrikespolitik efter 1945. Han påverkade bland andra Herbert Tingstens utrikespolitiska synsätt. Om Burnham emellertid inte är allmänt känd i den utsträckning han gjort sig förtjänt av, så beror det på att han verkade på ett indirekt plan – han försåg antikommunismen med den teoretiska formel som krävdes för seger i det kalla kriget.

James Burnham föddes 1905 och fick sin utbildning vid universiteten i Princeton och Oxford. 1929-53 tjänstgjorde han som filosofiprofessor vid New York-universitetet. Burnham kan sägas ha varit neo-konservativ, eftersom han på 1930-talet hade tillhört den yttersta vänstern: efter att ha samarbetat med kommunistiska fackföreningar i Detroit i början av 30-talet anslöt han sig till Leo Trotskijs Fjärde internationalen 1934.

Burnham blev aldrig fullfjädrad marxist men var under åtskilliga år en aktiv trotskist och redaktör för tidningen *New International* (Nya Internationalen). Liksom så många andra vänsteranhängare under denna tid kom dock Burnham att bli djupt desillusionerad till följd av den sovjetiska maktutövningen i form av Stalins skådeprocesser, Ribbentrop-Molotopakten av augusti 1939 och Sovjets överfall på Finland senare samma år. Burnham kom till insikt om att sovjetregimen var "exploaterande och imperialistisk" och kunde ej längre godta Trotskijs tes, att Sovjet under Stalin avvikit från den rätta vägen men ändå måste ses som en "progressiv arbetarstat".

Globalpolitikens problem

1940 lämnade Burnham slutgiltigt det trotskistiska läget och publicerade året

USA-professorn James Burnham var en djupsinnig tänkare som insåg, att Förenta staterna som den fria världens ledare måste använda sin styrka för att nedkämpa kommunismen. Han påverkade icke minst Herbert Tingsten.

därpå en uppmärksam bok med titeln *The Managerial Revolution* och 1943 *The Machiavellians*. Samtidigt medarbetade han flitigt i tidskriften *Partisan Review*, som han senare blev redaktör för. Under dessa år på 1940-talet undergick Burnham en process av "återutbildning". I ett särskilt förord till 1963 års upplaga av *The Machiavellians* skrev Burnham:

"Efter att ha fått viss kännedom om bolsjevismens gigantiska ideologi, visste jag att jag inte skulle kunna nöja mig med de pygméiska ideologierna liberalism, socialdemokrati, uppsnyggad laissez-faire eller den omvända lågprisbolsjevism som kallades 'fascism'. Genom machiavellererna kom jag till en mer grundläggande förståelse av vad jag länge hade känt: att vi bara genom att avsvära oss all ideologi kan börja se världen och människan." Medan han återhämtade sig från vänsterns inflytande utvecklade Burnham ett hårdhudat perspektiv – han vägrade låta sig bedragas av dumma moraliska plattityder eller verbalt kamouflage av den hårda verkligheten. Han bestämde sig för att bli en lidelsefri maktforskare, en realpolitiskt inställd observatör. Under tioårsperioden närmast efter 1945 intresserade sig James Burnham

i stigande grad för globalpolitikens problem. Han blev till en formidabel polemiker som med stort självförtroende gav åskådliga analyser av den världskonflikt, som rätteligen bör definieras som kommunismens angrepp på resten av världen. 1947 gav Burnham ut den inflytelserika boken *The Struggle for the World*. Under starkt inflytande av den historiske tänkaren Arnold Toynbee och Halford Mackinders geopolitiska teorier hävdade Burnham att världen hade nått en oacceptabel krissituation:

"Upptäckten av atomvapen har medfört en situation i vilken den västerländska civilisationen, och kanske det mänskliga samhället i allmänhet, kan fortsätta att existera endast om ett absolut monopol på kontrollen av atomvapen tillskapas. Detta monopol kan ernås och utövas endast genom ett Världsimperium... de förhandenvarande kandidaterna för ledarskapet i Världsimperiet är endast två: Sovjetunionen och Förenta staterna."

Önskvärt USA-imperium

James Burnham drog utifrån sitt realpolitiska och antikommunistiska perspek-

tiv slutsatsen, att kommunismens strävan efter världsherravälde redan tagit sin början – "Tredje världskriget" var ett faktum. Burnham förkunnade oupphörligen att den kommunistiska målsättningen var "oåterkallelig". Kommunisterna var ute efter total makt och efter att erövra planeten. Och om detta skulle lyckas, menade Burnham, skulle det innebära "förstörelsen" av den västerländska civilisationens mest "omhuldade" värden.

Vad kunde och måste göras? Bara Förenta staterna kunde i enlighet med Burnhams synsätt förhindra en kommunistisk triumf. Förlikning och överksamhet betydde nederlag. Burnham hävdade bestämt: "...man kan komma överens med kommunismen på bara ett sätt: genom att kapitulera för den." I försvarssyfte föreslog Burnham åtgärder för att förhindra kommunistisk konsolidering av den "eurasiska världso" (en term som myntats av Mackinder) och avvärja kommunistisk infiltration. Förenta staterna borde enligt Burnhams strategiska sätt att se överge föreställningen att dess syftemål i världen är fred och att alla nationer är "jämlika".

I stället borde USA som ledande makt "förkasta" det "verbala skal" som utlises "icke-ingripande i andra nationers inre angelägenheter". I en framtid, ansåg Burnham, kunde USA mycket väl bli tvunget att ingripa på olika håll i världen. USA fick heller inte tveka att sprida världsvid propaganda, ge all nödvändig hjälp till sina bundsförvanter och vägra samarbeta med Sovjetunionen. Inrikespolitiskt rekommenderade Burnham att USAs regering utan vidare tövan skulle undertrycka den inhemska kommunistiska rörelsen.

"Verkligheten är", fastslog Burnham i *The Struggle for the World*, "att det enda alternativet till det kommunistiska världsimperiet är ett amerikanskt imperium som kommer att bli, om inte bokstavligt världsomspännande beträffande formella gränser, kapabelt att utöva avgörande världskontroll...Förenta staterna kan inte undvika att bygga upp ett imperium."

Som ett första steg på vägen mot detta önskade imperium till frihetens försvar föreslog James Burnham ett "gemensamt medborgarskap och fullständig politisk union" med Storbritannien och dess besittningar.

Djup pessimism...

Bakom Burnhams kraftfulla prosa dolde sig en djup känsla av pessimism, som han

för övrigt delade med flera andra "kalla krigare" på den fria världens sida. Burnham betraktade visserligen inte ett nytt världskrig som oundvikligt, men han ansåg att det var en reell möjlighet som högst troligt kunde inträffa till och med innan hans bok kom av trycket. Krigsriskerna kunde inte avlägsnas innan sovjetregimen hade störtats över ända och världskommunismen definitivt neutraliserats.

En betydande orsak till Burnhams pessimism var att han inte tyckte sig kunna skönja den nödvändiga beslutsambeten bakom den amerikanska federala regeringens handlande. När Burnham skrev sin banbrytande bok år 1946 klagade han i stället över amerikansk "tvehågsenhet". Om detta förhållningssätt skulle hålla i sig – och det räknade han med att det skulle – "är Förenta staternas nederlag och utplåning troliga". 1950 publicerade Burnham boken *The Coming Defeat of Communism*, som kan betecknas som en rekapitulation och utökad fortsättning på det tidigare verket. Ånyo målar författaren upp en krisituation enligt vilken Förenta staterna och den fria världen faktiskt befinner sig i krig med Sovjetunionen och det totalitära kommunistblocket. Enligt Burnham kunde den fria världen omöjligt kompromissa med eller förhålla sig neutral gentemot kommunismen utan måste skyndsamt mobilisera andliga och materiella resurser. Målet var "förstörelsen av den sovjetbaserade kommunismens makt".

I sin nya bok fäster James Burnham uppmärksamheten på att det finns tecken på ökad "sårbarhet" i det kommunistiska lägre- motspänstighet hos satellitstaternas folk, ekonomisk oordning och otypliga byråkratier. Han skrev här i sanning med profetisk penna. Burnham kunde även gå med på att Förenta staterna måhända inte hade särskilt mycket att frukta från ryssarna "i strikt militär mening", åtminstone inte ännu på några år. Faran låg i stället i att Sovjet tilläts att i lugn och ro konsolidera sina landvinningar. Därför, menade Burnham, var det fullständigt nödvändigt att USA handlade ögonblickligen och inte tillät ryssarna att befästa sitt imperium. Om detta misslyckades skulle ett militärt tredje världskrig vara oundvikligt.

Den fria delen av världen måste alltså skyndsammast möjligt inse och utnyttja den kommunistiska världens svagheter i syfte att undgå en militär konfrontation. Det var Burnhams oomkullrunneliga åsikt att västvärlden kunde vinna på en nivå av

"politiskt-undergrävande krigföring". Detta var i själva verket "det enda rationella alternativet till en omedelbar väpnad attack" på Sovjetunionen.

...åtföljd av hopp

1950 kunde alltså James Burnham tillåta sig en smula mer hopp än fyra år tidigare, vilket ju också den senare bokens titel visar. Mellan 1946 och 1949, noterade Burnham, hade världskommunismen noterat flera betydande framgångar (till exempel kommunistiseringen av merparten av östra Europa och Kina), men ändå hade "nettotrenden" börjat vändas emot den. Ty trots alla försyndelser i det förflutna hade USA börjat vakna till insikt om den röda faran. Burnham betraktade kommunismens slutliga nederlag som oundvikligt därför att amerikanerna hade viljan att överleva.

I *The Coming Defeat of Communism* kommer författaren med en mängd förslag, ofta inbegripande vad Burnham karakteriserade som "otraditionella metoder": rikta propaganda direkt till den kommunistiska eliten; bryt det kommunistiska greppet om världens fackföreningsrörelse; initiera en "förenad front med Vatikanen"; etablera ett Östeuropa-institut; dra nytta av flyktingar och motståndsrörelser bakom järnridån; sätt upp en agentur i syfte att vägleda och utföra "oortodoxa" operationer; störta den albanska kommunistregimen; hindra Moskva från att återerövra Jugoslavien – också om det innebar risk för krig.

Detta var i korthet blott några av Burnhams idéer för hur den fria världens vilja till överlevnad skulle finna en väg till konkret handling.

"Befrielse enda försvaret"

Detta optimistiska anslag utmärkte dock inte James Burnhams nästa bok, *Containment or Liberation?*, som kom ut 1953. Burnham höll med om att den amerikanska regeringen enligt kalla krigsteoretikern George Kennans rekommendationer hade utvecklat en utrikespolitik med *containment* (inneslutning) som ledstjärna. Dessvärre, ansåg Burnham, var detta otillräckligt: inneslutningskonceptet var helt inadekvat och strikt defensivt. Detta dög inte alls i umgänget med den dynamiska kommunistiska supermakten Sovjetunionen och var andligt otillfredsställande:

"Vem vill utan att tveka lida, uppoffra sig och dö för inneslutning?", frågade sig

Burnham och fortsatte: "Om kommunisterna skulle lyckas att konsolidera vad de redan har erövrat, i så fall är deras fullständiga globala seger säkerställd... Vad detta betyder är att befrielse är det enda försvaret mot en sovjetisk världseger."

Frågan var då hur den önskvärda befrielsen skulle kunna ernås. Inneslutningsstrategin var dömd att misslyckas därför att den var "utan hopp". I längden kunde heller inte Västeuropa överleva utan Östeuropa. I slutändan skulle väst vara tvunget att antingen ge sig till Moskva eller befria de sovjetiska satellitstaterna. Inte heller trodde Burnham att den "asiatisk-amerikanska" strategi som förordades av vissa politiker var särskilt mycket att ha – det omedelbara hotet mot Förenta staterna låg inte i Fjärran östern utan i Europa. Burnham förespråkade en tredje väg – en "östeuropeisk strategi" – som alternativ. Väst uppfordrades att gå på offensiven och ta konflikten in på fiendens territorium.

Rent konkret förordade Burnham exempelvis att USA skulle erkänna exilregeringar och formella militära enheter bestående av exilsoldater i syfte att befria förslavade länder. I sista avsnittet av sin bok uttryckte emellertid Burnham tvivel på att USA skulle kunna förmå sig till att föra det kalla kriget på det effektiva sätt han föreslog. USA var, menade han, i händerna på en "ideologiserad minoritet" regeringstjänstemän vilkas världssyner hade utformats "under inflytande av den ekonomiska depressionen på 30-talet och den politiska kampen mot Hitler och nazismen".

Dessa personer, vidhöll Burnham, kunde inte förmå sig att känna lika starkt mot

kommunismen som de en gång gjort mot fascismen/nazismen. Burnham gav exempel på vilken typ av politiska personligheter han avsåg: Dean Acheson (amerikansk utrikesminister), Charles Bohlen, John Paton Davies, Jr. och andra som regelmässigt brukade försvara vänsterpersonligheter som (kommunisten och spionen) Alger Hiss och (författaren och Asien-experten) Owen Lattimore.

Profet i hemlandet

James Burnham talade inte för döva öron. I själva verket var han en profet som blev erkänd i sitt hemland. På detta tyder USAs sätt att agera i exempelvis Koreakriget, där Truman-administrationen inte tvekade att ställa betydande stridskrafter till förfogande för att förhindra att hela Korea-halvön kom under kommunistiskt styre – även om Washington inte hade tillräckligt med is i magen för att ge general Douglas MacArthur fria tyglar att slutgiltigt krossa kommunismen i denna del av världen. Faktum är vidare att vid samma tidpunkt som Burnhams första kalla krigs-bok kom ut 1947 ändrade president Truman sin utrikespolitik visavi Grekland och Turkiet, som båda hotades av kommunismen, till att bli mer uttalat Moskva-fientlig. Sedan kom USAs undsättande av det inneslutna Västberlin.

Vi kan också ur ett svenskt perspektiv jämföra Burnhams uppmaning att ta hjälp av exilsoldater och flyktingar från de av Moskva förslavade länderna med den svenska underrättelsetjänstens utnyttjande av exilbalter i regelrätta operationer riktade mot sovjetväldet i Baltikum. Sedan är det en annan sak att dessa operationer

skändligen misslyckades därför att flyktingkontingenten i Sverige var infiltrerad av sovjetagenter som kunde rapportera "hem" om de förestående operationerna, vilket ledde till tragisk död eller fångenskap för många idealistiska balter. Samma sak inträffade när USA släppte ner fallskärmssoldater i Albanien att massakreras av kommunister på platsen.

På det personliga planet anlitas James Burnham flitigt som föreläsare vid en rad militära skolor och institutioner. Burnham knöts vidare på konsultbasis upp av underrättelsetjänsten Central Intelligence Agency (CIA) och utövade stort inflytande i organisationer som aktivt understöddes av CIA.

Burnhams inflytande växte under hela 50-talet och hans böcker blev enormt uppmärksammade och debatterade på olika sätt. Genom medarbetarskap i publikationer av typ *Partisan Review* och *New Leader* nådde hans tankar utanför de konservativa och högerinriktade kretsarna, men det är också ovedersägligt att han kom att tillhöra den begynnande konservativa rörelsens första antikommunistiska ledstjärnor.

James Burnham var sammanfattningsvis en av de röster som försåg den fria världen med viktiga argument i den ideologiska kampen mot den kommunistiska totalitarismen. När det Moskva-ledda kommunistväldet slutligen brakade ihop, så kunde detta ske därför att väst med USA i spetsen fört en politik som på ett väsentligt sätt hade påverkats av Burnhams tankar: Ronald Reagan och många av hans nära medarbetare var mycket väl orienterade i den burnhamska tankevärlden.

BREV TILL CONTRA

Kina, Makedonien och Taiwan

Det är helt otroligt att Folkrepubliken Kina kan – och vill – sätta freden på Balkan ytterligare i fara bara därför att Makedonien som andra europeiska land upprättat diplomatiska förbindelser med Republiken Kina på Taiwan. Tidigare var det bara Vatikanen i Europa som hade diplomatiska förbindelser med Taipei.

Det som har skett är att Folkrepubliken Kina har avgivit sitt veto i FN:s säkerhetsråd mot att förlänga mandatet för FN:s fredsstyrka i landet, en styrka som har bidragit till att förhindra att Balkankrigets

förfärligheter spritt sig till Makedonien.

Detta är en politik som hör forntiden till. Makedonien har självfallet rätt att välja vilken av de båda kinesiska staterna landet vill ha diplomatiska förbindelser med. Och egentligen borde det enligt min mening vara så att det gott gick att ha fullständiga diplomatiska förbindelser både med Folkrepubliken Kina och Republiken Kina. En tvåstatspolitik har praktiserats förr. Vi har fortsatt två koreanska stater, och vi hade både två tyska och två vietnamesiska stater. De flesta hade diplomatiska förbindelser med båda två – utan stora problem.

Kineserna har blivit bortskämda av vår undfallande politik.

Republiken Kina på Taiwan har genomfört en omfattande demokratisering av hela sitt politiska system som har omfattat fria val till både lokala församlingar, parlament och president. Den hårda amerikanska kritiken mot omfattande brott mot de mänskliga rättigheterna i Kina, borde minna oss om att här har Folkrepubliken en lång väg att gå. Och den 10 mars markerades 40-årsdagen för upproret i Lhasa i Tibet vilket förde till Dalai Lamas exil i Indien. Kinas brutala undertryckande och ockupation av Tibets land och folk är också något som tydligt talar om för oss vad Folkrepubliken Kina verkligen står för!

Nils Tore Gjerde

Paleoalliansen i USA

Den gemensamma fienden för konservativa och libertarianer (nyliberaler) är socialismen. *Contra* som under sitt tält insamlar både konservativa och libertarianer har mycket riktigt anti-socialism som sitt kännetecken. Men exakt vad i socialismen är det man motsätter sig och vad ska vara motvikt till den socialistiska välfärdsstaten och de kulturradikala eller modernistiska värderingarna och den politiska korrektheten?

Eller bör man överhuvudtaget motsätta sig båda grundstenarna i socialismen: välfärdsstaten och de modernistiska värderingarna? Det är långt ifrån självklart för alla konservativa/libertarianer. Många konservativa, framförallt kristdemokrater, tycks i stort sett acceptera en omfattande välfärdsstat (och kallar sig följaktligen mittenpolitiker), och många libertarianer, exempelvis i svenska Frihetsfronten och amerikanska Libertarian Party, tycks bejaka modernistiska värderingar (och säger sig därmed vara "varken höger eller vänster"). Men det finns också många konservativa och libertarianer som motsätter sig båda socialismens grundstenar. Det är dessa den här artikeln ska handla om, framförallt dem i USA där de är överlägset starkast. De har där bildat den så kallade paleoalliansen eller paleohögern och kallar sig "paleokonservativa" respektive "paleoliberaler" för att distansera sig från andra konservativa och libertarianer.

Rötter och historia

Den moderna paleoalliansen är ett återupplivande av det som kallades för den gamla högern, *The Old Right* (därav prefixet paleo som betyder gammal), den allians av konservativa och libertarianer som motsatte sig Franklin D. Roosevelts välfärdsstatssocialistiska program *New Deal* samt Roosevelts avsikt att överge den isolationistiska utrikespolitiken och istället göra om USA till en världspolis som intervenerar ofta i andra länder. Roo-

sevelt innebar med andra ord kraftigt ökad interventionism både inrikes och utrikes genom skapandet av det som *The Old Right* kallade för krigs-välfärdsstaten, *The Welfare-Warfare State*. Denna, hävdade man, skulle innebära slutet för den relativa frihet amerikanerna hade före Roosevelt.

Efter Andra världskriget splittrades dock *Old Right*-alliansen. Nästan alla konservativa och de flesta libertarianer greps av "kommunistkräck" och blev ännu starkare förespråkare än demokraterna för en interventionistisk utrikespolitik. Splittringen nådde sin höjdpunkt under Vietnamkriget då de flesta på högerkanten stödde president Lyndon Johnsons intervention för att stoppa ett kommunistiskt maktövertagande i Sydvietnam. En liten grupp libertarianer, ledda av ekonomen

Ett av de främsta paleoliberaliska namnen i USA är framlidne Murray N. Rothbard.

och filosofen Murray N. Rothbard, höll dock kvar vid *The Old Rights* principiella mostånd mot utrikespolitisk interventionism och den *Welfare-Warfare State* detta angavs förutsätta. Dessa libertarianer bildade istället en allians med vänstern i anti-vietnamkrigsrörelsen.

Samtidigt hade den libertarianska rörelsen på 60-talet blivit allt starkare. Denna

Av Stefan M. I. Karlsson

förnyade styrka för libertarianismen berodde främst på den popularitet som författaren och filosofen Ayn Rand fått med sina filosofiskt-politiskt färgade böcker *The Fountainhead* och *Atlas Shrugged*. Hennes filosofi, den så kallade objektivismen, innebär i politisk filosofi ett moraliskt försvar för kapitalismen och hennes böckers massiva spridning innebar ett stort uppsving för libertarianska idéer. Men samtidigt så fick den objektivistiska rörelsen som samlades runt henne och hennes filosofi allt fler problem. Rörelsen liknade allt mer och mer en kult, där Rands ord var lag och där toleransen mot minsta avvikelse var obefintlig. Som den paleokonservative skribenten Samuel Francis uttryckte det i en artikel med titeln *The Real Secret of Ayn Rand*: "Ayn Rand – författare (på sätt och vis), filosof (kanske), kultledare (definitivt)... Trots sitt starka religionshat, så lyckades Rand förvandla sig själv och sina idéer till sin egen privata kyrka och hennes intolerans mot avvikare överträffade Ayatollah Khomeinis."

Rothbard hade själv en kort kontakt med Rand som avbröts när Rand krävde att han skulle skilja sig från sin fru eftersom hon var kristen (vilket Rothbard givetvis vägrade göra). Bland annat på grund av sektarismen blev den objektivistiska rörelsen aldrig framgångsrik. Istället bildade Rothbard tillsammans med en del andra i början på 70-talet Libertarian Party. Partiet nådde vid presidentvalet 1980 sin höjdpunkt då presidentkandidaten Ed Clark fick en procent av rösterna.

I slutet av 1980-talet skedde dock två saker som skulle återuppliva *The Old Right* i form av paleoalliansen. Till att börja med så blev de interna striderna i Libertarian Party allt mer intensiva. Det uppstod 1988 en stor konflikt om den presidentkandidat som Rothbard-fraktionen förespråkade och lyckats få utnämnd till Libertarian Partys presidentkandidat, före detta (och framtida) republikanske kongressledamoten Ron Paul. Paul var i likhet med Rothbard och många andra värdekonservativa. Han framhöll den traditionella familjen och förespråkade även ett abortförbud. Detta retade galleber på de modernistiska libertarianerna. Som paleoliberalen Justin Raimondo uttryckte det i sin bok *Reclaiming The American Right*: "En del Libertarian Party-anhängare stördes av

Pauls kulturkonserveratism som krockade med deras egna hippie-liknande värderingar och livsstil." Starkt irriterade över den dåliga behandling som Paul fick av modernistlibertarianerna, beslutade sig många paleolibertarianer för att lämna partiet. Paleolibertarianerna var trötta på de modernistiska libertarianerna. Deras förakt för sina forna vapenbröder uttrycktes kanske bäst av Justin Raimondo i en artikel i det paleolibertarianska nyhetsbrevet *Rothbard-Rockwell Report*:

"Den typiske libertarianen är idag lika politiskt korrekt som någon vänsterman. För honom är dr. Martin Luther King en hjälte, religion är farligt nonsens och tolerans en grundläggande libertariansk dygd – tolerans, det vill säga mot allt och alla utom den religiösa högern, Pat Buchanan och dem vars kulturella rötter föregår Woodstock. Militant universalistisk, föraktfull mot all slags tradition (inklusive hans egen) vet (och bryr sig) den arketypiske libertarianen mer om science fiction-romanens historia än om sitt eget lands."

Kort efter splittringen av den libertarianska rörelsen kollapsade kommunismen. Äntligen var kommunisthotet borta och då, resonerade de paleokonservativa, kan vi återgå till utrikespolitisk isolationism. Rothbard förstod då att det var dags för paleolibertarianerna att "komma hem" till sina naturliga allierade: de paleokonservativa.

Paleoalliansen idag

Paleoalliansen består av främst följande organisationer: paleolibertarianska organisationer: Ludwig von Mises Institute, Center for Libertarian Studies, Libertarians for Life; paleokonservativa organisationer: Rockford Institute, John Birch Society, The American Cause, Conservative Caucus och partiet U.S. Taxpayers Party.

De mest framstående personerna är förutom redan nämnda Murray N. Rothbard (avled 1995), Samuel Francis, Ron Paul (numera republikansk kongressledamot) och Justin Raimondo, även ständige republikanske presidentkandidaten Pat Buchanan, ledaren för både U.S. Taxpayers Party och Conservative Caucus Howard Philips, publicisten Thomas Fleming (utgivare av tidskriften *Chronicles*), Ludwig von Mises Institutes ordförande Llewellyn H. Rockwell, Jr., ekonomen och filosofen Hans-Hermann Hoppe och

filosofen Michael Levin. Av de nämnda så är otvetydigen Rothbard, Paul och framförallt Buchanan mest kända.

Det som förenar de paleokonservativa och paleolibertarianer är att de konsekvent avvisar båda grundbultarna i socialismen – välfärdsstaten och modernismen samt att de avvisar (amerikansk) utrikespolitisk interventionism. Precis som sina föregångare i *The Old Right* motsätter sig de konsekvent maktansamling till staten, oavsett om det gäller välfärdsstat åt fattiga eller rika eller militär uppbyggnad. Staten ska begränsas till ett minimum. Som motvikt till statlig maktansamling ställer man det civila samhället i form av privat egendom och den traditionella familjen och andra frivilliga nätverk.

En av paleoalliansens föregångare och förebilder, ekonomen och filosofen Ludwig von Mises, pekade just på hur det socialistiska motståndet mot privat egendom och den traditionella familjen hör ihop och förstärker varandra: dels så innebär både respekt för privat egendom och den traditionella familjen att man gör en välfärdsstat överflödigt (låga skatter minskar bidragsberoendet eftersom ens nettoinkomst blir högre än vid höga skatter och familjen kan i annat fall fungera som skyddsnät), dels går båda institutionerna emot de socialistiskt-egalitära idealen om att ta bort olikheter och förse alla med lika tillgång till allt, därav socialistiska slogans som "alla pengar är allas pengar" och "alla barn är allas barn". Paleo högern anser därför att det är viktigt att kämpa för både begränsad statsmakt och traditionell moral.

Kontroversiella frågor

En fråga där det finns en markant skillnad mellan paleokonservativa som Buchanan och Francis å ena sidan och paleolibertarianer som Rothbard och Raimondo å den andra är frihandel. Paleolibertarianerna är passionerade anhängare av frihandel och rivande av tullar och andra handelsmurar, medan Buchanan och Francis har förespråkade omfattande tullmurar runt USA. I sin bok *The Great Betrayal* försöker Buchanan försvara protektionismen. Trots det faktum att han är väl bekant med de ekonomiska teorier som libertarianska ekonomer som Milton Friedman, Ludwig von Mises och Murray N. Rothbard (Buchanan var nära vän med Rothbard, och i *The Great Betrayal* sker flera hänvis-

ningar till både Mises, Rothbard och Friedman) fört fram, visar han i boken en stor oförståelse för de ekonomiska effekterna av frihandel och protektionism. Hans icke-ekonomiska argument är något mindre undermåliga men inte direkt övertygande de heller. Man bör dock inte överdriva denna svaghet hos Buchanan, ty han vill använda tullintäkterna till att ersätta inkomstskatten, och totalt sett innebär hans ekonomiska program en stark nedskärning av statens roll i ekonomin.

Trots åsiktsskillnaden mellan de paleokonservativa och paleolibertarianerna så förde de en gemensam kampanj mot NAFTA och GATT, vilka båda påstods vara frihandelsavtal. Att de paleokonservativa motsatte sig frihandelsavtal är ju förståeligt (de är ju protektionister), men varför var paleolibertarianerna emot? Anledningen är att de menade att man bör motsätta sig all centralisering av statlig makt. Och NAFTA och GATT innebär det upprättades överstatliga domstolar som upprättat gemensamma regler som länderna inte får bryta emot (ungefär som EU). Ju mer centraliserat ett politiskt system blir, menade Rothbard, desto mer maktlös blir den enskilde individen. Således har paleoalliansen fört en hård kampanj för att USA ska lämna alla globala och/eller överstatliga institutioner: FN, IMF, Världsbanken, WTO (GATT), NAFTA, NATO med flera.

Sådana institutioner går dels emot den gamla högerns linje om utrikespolitisk isolationism och dels innebär all politisk centralisering ökad statlig maktansamling. Som paleolibertarianen Hans-Hermann Hoppe uttrycker det i introduktionen till Rothbards bok *The Ethics of Liberty* "Centraliserade stater och slutgiltigt en världstat representerar en framgångsrik expansion och koncentration av statlig makt, det vill säga ondska, och måste följaktligen bli betraktad som särskilt farligt." Av samma anledning kämpar paleoalliansen för att stärka delstaterna i USA på den federala regeringens bekostnad. Och i ett europeiskt perspektiv skulle denna princip innebära motstånd mot centralistiska projekt som EU och EMU.

En annan fråga som vållat kontrovers är invandring. Paleolibertarianer (och paleokonservativa) förespråkar till skillnad från modernistlibertarianer en restriktiv invandringspolitik. I ett renodlat libertarianskt samhälle där privat egen-

dom förhindrar all påtvingad integration så ska givetvis folk få flytta över gränserna till ett landområde vars ägare samtycker. Men i dagens samhälle med offentligt ägande av massiva landområden, massiv välfärdsstat, kvoter och "positiv" särbehandling av etniska minoriter, anti-diskrimineringslagar med mera så innebär invandring påtvingad integration, något som anges vara en kränkning av folks rättigheter.

Så länge som ovanstående saker finns kvar innebär invandringsrestriktioner ett skydd för de ursprungliga invånarnas frihet, och först när invandrare inte längre har rätt till de ursprungliga invånarnas egendom (vilket tyvärr knappast kommer att ske inom en överskådlig framtid) kan man släppa invandringen fri. Som Hoppe uttryckte det i en intervju i *The Austrian Economics Newsletter* (publicerad av Ludwig von Mises Institute): "Det är inget fel med att Microsoft tar in dataprogrammerare från utlandet för att arbeta hos dem. Men det är inte OK att dessa invandrare får bostäder, skolor, bidrag, rösträtt eller något annat som förutsätter en rätt till att invadera andras egendom. Så länge som total rätt till utestängning kan utövas av alla egendomsägare så är fri rörlighet av arbetskraft OK."

Paleoalliansen har ofta kritiserats för att flirta med rasism. Exempelvis har paleolibertarianen Michael Levin (själv jude) skrivit en bok med den provocativa titeln *Why Race Matters* där han argumenterar rätt så övertygande för att de skillnader som finns mellan raser i genomsnittlig IQ (svarta har i snitt klart lägre IQ än vita, medan asiater har i snitt något högre IQ än vita) har åtminstone delvis sin bakgrund i genetiska faktorer. Ungefär samma tes som i den mycket omdiskuterade boken *The Bell Curve*. Levin säger sig ta upp tesen för att motbevisa den allmänt utbredda synen bland politiskt korrekta, att svarta har det sämre än vita på grund av vitas historiska förtryck av svarta. Och de politiska slutsatser som Levin drar i boken är också libertarianska: bort med *affirmative action* ("positiv" särbehandling), anti-diskrimineringslagar och andra riktade statliga insatser för svarta, eftersom de vita inte ligger bakom de svartas problem. Till dem som kritiserar hans fokusering på ras, kontrar han med att det är vänstern som började med detta när de hävdade att anledningen till att de svarta i snitt är fattigare än vita berodde på de vitas

förtryck.

Hans bok skrivs också mycket riktigt i ett land där svarta och andra etniska minoriteter får rasbaserade förmåner som *affirmative action* och där associationsfriheten inskränks med anti-diskrimineringslagar – allt motiveras av vänstern med att det är de vitas fel att de svarta i snitt är fattigare. Genom att visa att det inte är så rycker Levin undan argumenten för *affirmative action* och anti-diskrimineringslagar.

Ytterligare en fråga som vällat kontrovers är abort. Så gott som alla i paleoalliansen skulle nog fördöma abort som omoraliskt, men det råder oenighet huruvida aborter bör förbjudas. Så gott som alla paleokonservativa (Buchanan hade abortmotstånd som en av sina viktigaste frågor i valkampanjen) och en hel del paleolibertarianer, bland andra Ron Paul och organisationen Libertarians for Life (som Paul stödjer) förespråkar abortförbud eftersom de menar att livet börjar

Pat Buchanan är paleoalliansens "hetaste" politiker.

vid befruktningen och att abort därför är att döda en mänsklig varelse. Men en del paleolibertarianer såsom Rothbard och Hoppe menar att abort må vara omoraliskt men att det bör tillåtas. De framhåller den libertarianska principen att ingen människa, varken ofödd eller född, har rätt att leva på andras egendom och att fostret, som fram till åtminstone 20-25e veckan är absolut beroende av sin mammas kropp, inte har rätt att leva på sin mammas egendom (hennes kropp). Således har mamman rätt att "vråka" fostret genom att abortera det.

Men som Rothbard och Hoppe själva noterat leder denna princip också till att föräldrar som låter sina barn dö därför att

de inte ger dem mat, medvetet låtit bli att stoppa dem från att göra farliga saker eller andra dödsorsaker där föräldrarna inte använt direkt våld inte ska anses vara brottslingar.

En annan sak som verkligen åtskiljer paleohögern från många andra på högerkanten är att den inte är rädd att attackera de särskilda privilegier som storföretagen och de rika får. Medan exempelvis Ayn Rand skrev en essä med titeln *America's Persecuted Minority: Big Business*, så skulle man inom paleohögern snarare mena att storföretagen, även om de ofta attackeras av vänstern, knappast är att betrakta som en "förföljd minoritet". Tvärtom! Som Rothbard har dokumenterat så har storföretagen genom historien och än idag inte direkt varit anhängare av *laissez-faire*; tvärtom har de sett till att få direkta eller indirekta subventioner och privilegier från staten.

I Pat Buchanans valkampanj 1996 riktades hård "populistisk" kritik mot storföretagen, och detta upprörde många på högerkanten. Buchanan anklagades för att förråda högern. Men med undantag för hans illa genomtänkta protektionism, så gick faktiskt alla hans "storföretagsfientliga" förslag ut på att skrota storföretagsprivilegier och istället genomföra massiva skattesänkningar och mer *laissez-faire*. Således har etablissemangshögern i betydligt högre grad än Buchanan övergivit idealen om *laissez-faire*.

Att motsätta sig de socialist-egalitära idealen är inte samma sak som att godta statliga privilegier åt storföretagen eftersom inkomst- och förmögenhetsskillnader är rättfärdiga endast om de uppkommer på grund av naturliga skillnader i begåvning och ambition. De är definitivt inte rättfärdigade om de uppkommer till följd av statliga subventioner och privilegier. Och som både Rothbard och Buchanan påpekat, så kommer högerns strävan att ersätta välfärdsstaten med *laissez-faire* knappast vinna sympati om inte också storföretagens välfärdsstat avskaffas.

Motvikt mot destruktiva tendenser

Paleoalliansens försök att erövra makten exempelvis i Pat Buchanans valkampanjer 1992 och 1996 må ha misslyckats (en ledande namn i paleoalliansen, Ron Paul har dock lyckats få en plats i representant-

(fortsättning på sidan 22)

Kommunen som jagar korvgubbar

I Södertälje kommun i Stockholms län är korvgubbar inte särskilt populära vare sig bland kommunala tjänstemän eller politiker. Sedan den av hävd socialdemokratiskt styrda kommunen för ett par år sedan öppnade farnen för McDonald's jättelika "fiskestuga" vid hamnen (den så kallade inre Maren), har entreprenörer som salufört animalisk föda i mindre skala jagats med blåslampa.

Först bråkade såväl politiker som tjänstemän med Mias gatukök (som är granne med McDonald's) och krävde nya serveringslokaler. Så Mias byggde en ny, fin grillrestaurang som råkade ha ett högt tak som för tankarna till en österländsk pagod. Det var initialt inga problem för tjänstemännen vid kommunens byggnadsförvaltning, som godkände nybygget på ritningsstadiet. Men när den nya, ganska anslående byggnaden kom upp för att spegla sig i Marens något solkiga vattenyta fick såväl tjänstemän som politiker kalla fötter.

Orsak: "pagodtaget" ansågs inte passa in i stadsbilden, det var för "exotiskt" och så vidare.

Så frågan ältades i sammanträde efter sammanträde vid dåvarande byggnadsnämndens möten, och den hängde med också in i den nya "supernämnden", miljö- och stadsbyggnadsnämnden. Den ledande tjänstemannen Uno Dahlén sattes att förhandla med Mias gatukök och eventuellt få ägaren att flytta från inre Maren nedanför Olof Palmes plats ett par kvarter bort till Saltsjötorget invid Park Hotel, före

detta Stadshotellet vid järnvägsstationen Södertälje centrum. Om Mias gick med på detta skulle företaget få en större summa pengar.

Men se, det ville inte Mias som hänvisade till att man i alla år (åtminstone sedan 60-talet) funnits nere vid inre Maren, strategiskt placerad som man då var mitt emellan de båda populära biograferna Castor och Saga, inte vara med om. Förhandlingarna tycktes då gå "i stå". Ända tills kristdemokratiska representanten Ullabritt Köster, tillika gruppleddare i fullmäktige, hov upp sin stämman vid ett sammanträde med miljö- och stadsbyggnadsnämnden i höstas och krävde att nu måste kommunen sätta hårt mot hårt och sluta tramsa med den bångstyriga korventreprenören. "Regler och lagar måste ålydas", sa hon vidare. Det var ju skandal och en stor orättvisa, att en enskild företagare erbjöds pengar för att flytta på sig!

Fast det var ju inte så att Mias gatukök hade krävt några pengar – det var kommunens sätt att försöka lösa ett problem som man själv skapat. I alla fall fick Köster med sig en rad partier, både borgerliga och socialister. De "småföretagervänliga" kristdemokraterna och moderaterna var dock klart "blodtörstigast"; här skulle statueras exempel, stadsmiljön fick minsann inte förfulas av något orientaliskt pagodtjafs! Så den gode Dahlén har åter fått på sin lott att försöka lösa frågan så gott det nu går inom överskådlig tid.

Den unge moderate politikern Kristoffer Tamsons gick i sin personvalskampanj ut

Ska MacAssalis korv få ha kvar sin vagn på Gånggatan?

med kravet "Rädda Mias" inför senaste valet till kommunfullmäktige. Han har alltså gått i främsta ledet för att hjälpa Mias i den senaste bataljen med kommunen, tror ni kanske. Icke. Vilket säkerligen beror på att just moderaterna tillhör de ivrigaste när det gäller att sätta grillrestaurangen på plats, något som unge Kristoffer nog inte visste när han bedrev sin affischeringskampanj i höstas...

Och så har vi då den ambitiöse korvförsäljaren Bayazid Assali, en ung palestiniern i 25-årsåldern som sedan ett antal år är ett bekant inslag i stadsbilden på Gånggatan mellan de stora varuhusen (inte så långt från Mias). Han började med en låda på magen, bytte upp sig till ett litet "stånd" innan han slutligen fick upp sin nuvarande kioskliknande "vagn" som enkelt kan transporteras till och från serveringsstället och dessutom erbjuder Bayazid ett varmt krypin på vintern. I samband härmed började han också, fyndigt nog, kalla sitt företag "Mac Assalis korv".

Men så bra får det ju inte vara, ty då blir estetiskt sinnade tjänstemän och politiker med hårda nybor nervösa. Ty hur skulle det se ut om driftiga entreprenörer tog ifrån dem deras rätt att lägga sig i varje detalj av näringslivet? Så Ulla Rygin, socialdemokratisk ordförande i tekniska nämnden, sa till Bayazid att kommunen bara gav sin välsignelse till en hjuldriven vagn under vinterhalvåret, men på sommarhalvåret blev det till att plocka fram lådan eller ståndet igen.

Detta var förstås innan lokaltidningens journalister, krönikörer, kända stå-uppkomiker (och Contras ansvarige utgivare) gav sig in i debatten. Det senaste budet är visst att unge herr Assali skall få ha sin vagn kvar åtminstone till den 31 maj.

Men vem vet hur det går i kommunalpolitikens underbara värld i Södertälje?

Tommy Hansson

Mias gatukök i Södertälje (t v skymtar McDonald's jättebygge) med sitt "pagodtak" som retat vissa politiker och tjänstemän till vanvett. (Foto: Tommy Hansson)

Bakgrund om Kosova-konflikten

Vi hade planerat en större artikel om Kosova till detta nummer. Tyvärr kom hinder ivägen för arbetet och så står vi där utan Kosova-artikel när det ämne som vi tänkt behandla plötsligt kommer i centrum för den internationella uppmärksamheten. Vi har därför valt att presentera några valda bakgrundsfakta om konflikten. Vi återkommer vid ett senare tillfälle med en mer genomarbetad artikel om Kosova-konflikten. Men tills dess, håll till goda med följande.

- Befolkningen i Kosova är idag till 90 procent av albansk härkomst, till 10 procent av serbisk. Serberna bor framförallt längs gränsen mot Serbien, men det finns också serbiska statstjänstemän etc utspridda i resten av provinsen. Dessutom ligger serbiska ortodoxa kyrkans patriarkat i staden Pec nära gränsen till Albanien.
- På albanska heter provinsen Kosova, på serbiska Kosovo
- Majoriteten av albanerna i Kosova, cirka

95 procent, är muslimer

•Majoriteten av serberna (i Serbien och Kosova) är ortodoxa. Den serbiska ortodoxa kyrkans huvudort ligger sedan 1200-talet i Pec i västra Kosova. Patriarkatets säte i Pec är dock omgivet av i huvudsak albanska och muslimska områden.

•Serberna anser att Kosova är serbernas "hjärtland" och att det serbiska folkets "urhem". Faktum är att serberna torde ha varit i majoritet under tidig medeltid. Tyngdpunkten i den serbiska bosättningen på Balkan låg dock mer norrut.

•Vid slaget på Trastfältet, straxt utanför Kosovos huvudstad Pristina, vann turkarna en förkrossande seger över serberna den 15 juni 1389. Det var ett avgörande slag inte bara för serberna utan också för turkarna, vars expansion in mot Europa fortsatte ända tills de stoppades utanför Wien 1683. Efter turkarnas förlust vid Wien försvagades deras position och under 1800-talet frigjordes den ena nationen efter den andra på Balkan.

•Efter slaget vid Trastfältet blev Kosova ett i huvudsak albanskbefolkat område. Med tiden övergick befolkningen till islam, säkert för att det gav pluspoäng hos de turkiska härskarna.

•Skulle världens länder kräva en återgång till situationen för 600 år sedan skulle vi ha krig i stort sett överallt. Bland annat skulle väl danskarna göra anspråk på Sverige och Sverige på Sankt Petersburg... Serberna har en enorm mytbildning kring slaget vid Trastfältet. På 600-årsdagen av slaget 1989 samlades en miljon serber på platsen! En av talarna som spelade på våldsam och chauvinistiska stämningar vid detta tillfälle var Slobodan Milosevic.

•Serbien blev självständigt och frigjordes från Turkiet 1878. Samma år började albanerna ställa krav på självständighet, men södra Balkan (utom Grekland) kontrollerades fortfarande av turkarna.

•1912 kom de nyligen självständiga staterna straxt norr om Turkiet överens om att gå till angrepp mot Turkiet och frigöra ytterligare områden. Det var Serbien, Montenegro och Bulgarien. Turkarna förlorade kriget och de tre länderna utvidgade sitt territorium. Stormakterna i Europa motsatte sig dock att serberna skulle få tillgång till Adriatiska havet och att albanernas områden skulle inordnas i Serbien och Montenegro. I slutet av 1912 överenskoms därför att Albanien skulle bli ett självständigt land. Samtidigt tilläts dock Montenegro, Serbien och Bulgarien (i Makedonien) att expandera in i områden som var huvudsakligen var befolkade av albaner.

•Serbiska armén gick in i Kosova och besegrade turkarna hösten 1912. Det fanns då ingen serbisk befolkning att tala om i området. Serberna satte omgående igång med massakrer och ungefär 20 000 albaner mördades i Kosova under vintern 1912/1913. Vid en av serberna ordnad folkräkning 1913 konstaterades att det inte fanns en enda alban i Kosovos huvudstad Pristina. Utländska konsulatstjänstemän och journalister hade dock en helt annan uppfattning.

•Under Första världskriget stödde Österrike-Ungern albanerna och det gällde även

(Paleoalliansen, fortsättning från sidan 20)

huset i USA), men de utgör i alla fall en kraftfull motvikt mot ovannämnda destruktiva tendenser. Till skillnad från etablissemangshögern (t.ex. moderaterna i Sverige och den republikanska ledningen i USA) godtar man inte de socialist-egalitära idealen (etablissemangshögern kommer bara med ekonomistiska motargument) utan man utmanar vänsterns ideologiska bas. Ekonomistiska argument, även om de är bättre än ingenting, kommer aldrig i längden övertyga folk som godtar de socialist-egalitära idealen. Om vän-

sterns problemformuleringar om ökad jämlikhet och jämställdhet accepteras då kan man lita på att vänsterns lösningar kommer att lösa problemen bättre.

Man får därför hoppas att paleohögerns insikt om att kamp för både en begränsad statsmakt och traditionell moral innebär en kamp mot de socialist-egalitära idealen sprids bland både konservativa och libertarianska anti-socialister och att insikten om att traditionell moral och begränsad statsmakt förstärker varandra också sprids både bland konservativa och libertarianer.

Styrelseuppdrag i företag

Erfaren affärsjurist ställer sig till förfogande i företag med framtidsutsikter

Svar till Affärsjurist, c/o Contra, Box 8052, 104 20 Stockholm

i Kosova. Sedan Österrike-Ungern förlorat kriget kom serberna tillbaka och efter några år bildades Jugoslavien, som i övrigt bestod av folk som talade slaviska språk (serbiska, kroatiska, slovenska, makedoniska, bulgariska)

•Under Andra världskriget var Jugoslavien allierat med Väst, men blev efter kriget en kommunistisk diktatur under kroatien Josip Broz Tito.

•Italien (i Albanien) och Tyskland var i hög grad verksamma inom de etniska konflikterna på Balkan under Andra världskriget. Genom att tillmötesgå kroatiska och albanska krav – mot de serbiska anspråken på överhöghet – kunde Tyskland-Italien vinna vissa sympatier i områden med albansk eller kroatisk majoritet. Efter kriget återupprättades det storserbiska våldet i Jugoslavien.

•Från 1963 var Kosova (och Vojvodina med delvis ungersk befolkning) "autonoma provinser" inom den serbiska delrepubliken i Jugoslavien. De hade därmed i stort sett samma nivå av självstyre som de jugoslaviska republikerna (Serbien, Kroatien, Slovenien, Bosnien-Hercegovina, Makedonien och Montenegro). Kosovos och Vojvodinas ställning som autonoma provinser avskaffades 1989.

•Efter Jugoslaviens upplösning har den serbiska republiken förbjudit undervisning på albanska i Kosova och albansktalande statstjänstemän har avskedats och ersatts med serber. De kan normalt inte ens tala med befolkningen i provinsen.

•När Helsingforsavtalet om säkerheten i Europa undertecknades 1975 hade albanerna i Kosova autonomi.

•USAs engagemang i konflikten i Kosova torde om något motbevisa kommunistiska påståenden om att USA enbart agerar för att uppnå ekonomiska ("kapitalistiska") mål. Från ekonomisk och maktpolitisk utgångspunkt finns det knappast något dummare än att ställa upp för ett isolerat och efterblivet folk utan ekonomisk och kommunikationsstrategisk betydelse. Men

Hotet mot Sverige

Det svenska försvaret håller på att slås i spillror. Neddragningar på förband och materiel kommer att få mycket långsiktiga konsekvenser. Visst finns det anledning att ta tillvara på "the peace dividend", göra besparingar motiverade av Västs seger i det kalla kriget (som Sverige förvisso inte

det finns ju ideella motiv, som mänskliga rättigheter.

•Sverige har levererat en hel del vapen till Jugoslavien. Bofors luftvärnskanoner har dock av allt att döma hittills inte varit någon militär succé. Sjömålsroboten RBS15 från Saab tillföll troligen Kroatien vid Jugoslaviens delning. Om Jugoslavien har kommit över några av robotarna har de i alla fall inte försörjts med reservdelar.

•Sverige tog under 1960-talet och början av 1970-talet emot ett stort antal arbetskraftsinvandrare från Jugoslavien. Den största gruppen var serber. Därutöver kom en hel del slovenier och kroater. Endast ett litet fåtal kom från Kosova. Under senare delen av 1980-talet och under 1990-talet har det kommit många flyktingar från Kosova till Sverige. De har i mycket liten utsträckning integrerats i det svenska samhället. Det finns därför i Sverige – inklusive svenskspråkiga media – betydande krafter som av emotionella och etniska skäl förespråkar den serbiska synen på konflikten. I Sverige finns knappast några som på liknande grunder förespråkar den albanska synen på konflikten.

bidrog till, tack Ronald för att Du gjorde jobbet!). Här är en bild från den ryska flottbasen Kalinibrad vid Östersjökusten, som nog så åskådligt visar att hotet är mindre idag. Men vad händer om några år? Vem styr Ryssland om fem år? Hur ser det svenska försvaret ut då?

BOK-NYTT

Beria

Som framgått av kortfattad presentation i *Contra* nr 1 1999 (sidan 2) har Per Ossmer givit ut diktsamlingen *Beria och andra dikter*. Här finns alltså möjlighet för dem som tog del av Ossmers debutsamling *Spårljus* (1991), och gillade vad de läste, att återuppta bekantskapen med en läsvärd och egensinnig lyriker med politiskt borgerliga förtecken.

Den inledande, långa titeldikten handlar om Lavrentij Pavlovitj Beria, eller Berija, (1899-1953), vilken efter att ha varit förste partisekreterare i Georgien 1931-38 blev så kallad folkkommissarie för inrikes- ärenden 1938 och därmed chef för den sovjetiska säkerhetspolisen under Stalin. Georgiern Beria hade anslutit sig till bolsjevikpartiet revolutionsåret 1917 och gjorde efterbyggnadsingenjörsexamen i Baku 1919 snabb partikarriär, först i Azerbajdzjan och Georgien. Beria utmärkte sig på allvar i samband med de hänsynslösa

utrensningarna efter det av Stalin beordrade mordet på Kirov 1934 och kom under och efter Andra världskriget att jämte bland andra Malenkov, Molotov och Krusjtjev tillhöra de viktigaste sovjetledarna efter Josef Stalin. 1945 förärades Beria den höga och sällsynta titeln "marskalk av Sovjetunionen".

Efter att 1946-53 ha varit vice ordförande i det sovjetiska ministerrådet (det vill säga regeringen) blev Beria återigen inrikes- och säkerhetschef efter Stalins död i mars 1953. I juni samma år häktades han, anklagad för "kontrarevolutionär verksamhet". Beria avrättades med nackskott i december 1953. Anklagelserna om kontrarevolution var naturligtvis befängda och helt gripna ur luften. Sanningen var att de övriga högre ledarna dels fruktade att Beria förberedde en statskupp för att själv ta hela makten, dels hade insett att han var en mentalt defekt massmördare som måste stoppas.

Per Ossmer har tagit fasta på

Berias vana att plocka upp unga flickor för att våldtaga och på annat sätt skända dem. Diktens scen är Berias pansartåg, för tillfället stationerat i den georgiska huvudstaden Tbilisi (Tiflis): "I telefonen/i samma stund/hörs vaktkaptenens djupa röst:/En flicka, Lavrentij Pavlovitj, söker er/vacker är hon, fin figur/för sin bror hon ber/idag, Lavrentij Pavlovitj, har vi tur". Kort sagt: Beria utnyttjar flickans vädjan för brodern (som "redan i NKVD:s rike är") för att skända henne. Hon får dock leva denna gång.

Ossmers dikt uttrycker på ett lyriskt finstämt sätt – om detta är möjligt i sammanhanget – den råa maktens utnyttjande av den lilla, svaga människan, men också det för Beria inprogrammerade slutet: "Och Berias tal var stort/och krävde många liv/många – ja ännu flera/men varje liv får sitt slut/om än på många vis/Och för Beria?/För honom slutar livet/som ett namn på annans lista/och i en källare".

Ossmer diktar även om annat och bjuder exempelvis också på intryck från en sommarresa till Estland, politisk satir om den typiske partigångaren samt "Varia", det vill säga en samling teradiga strofer med sti-

gande eller fallande antal ord. Ett enda exempel: "Anspråkslös är bambun/blommar vart hundrade år/dör därefter i gulnad obemärkthet".

Författaren har själv valt att kalla sin diktning "politisk och livsrealistisk". Det gör att anslaget kanske ibland kan kännas väl cyniskt och pessimistiskt, även om Berias sluttrösterikt nog antyder någon form av rättvisa även i ett totalitärt samhälle. Per Ossmer är hur som helst en skicklig skribent vars poem inbjuder till en stunds inte oangenäm eftertanke och besinning.

Per Ossmer: Beria och andra dikter. Contra förlag 1998. 68 sidor.

Tommy Hansson

CONTRA

3 1999

I kommande nr av Contra gör Gunnar Palm en analys av myten om västerlandets nedgång. Vi borde erkänna västs framsteg och lära av dem, menar han. Vidare presenterar Tommy Hansson i serien "Kalla krigets hjältar" den tjeckiske presidenten Vaclav Havel, en före detta oliktankande som lett sitt land till NATO-anslutning. Och vår USA-korrespondent Allan C. Brownfeld klargör vad det är för fel på Clinton-administrationens utrikespolitik. Vi får också en inblick i hur det politiskt korrekta Disney-imperiet förfalskar historien.

...kommer i juni